

Příloha: Socioekonomická analýza území

říjen 2020

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2021-2027

Na území místní akční skupiny
Rozvoj Krnovska

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA
ROZVOJ KRNOVSKA
REGION V POHYBU

Nositel Strategie

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA ROZVOJ
KRNOVSKA

Obsah

Socioekonomická analýza.....	2
1. Statistické údaje o obyvatelstvu na území MAS.....	2
2. Doprava	8
3. Energetika.....	12
4. Odpadové hospodářství	13
5. Hospodářství a ekonomické subjekty v území	16
6. Sociální infrastruktura	19
7. Zdravotnictví.....	24
8. Sociální péče a sociální služby	25
9. Spolky – život v obcích.....	32
10. Bezpečnost	34
11. Bydlení.....	36
12. Životní prostředí, zemědělství a lesnictví.....	38
13. Cestovní ruch.....	46
14. Seznam tabulek, obrázků a grafů.....	51
15. Použité zkratky a zdroje.....	53

Socioekonomická analýza území

Předložená socioekonomická analýza se věnuje následujícím oblastem: obyvatelstvo, doprava, energetika, odpadové hospodářství, ekonomické subjekty, sociální infrastruktura, zdravotnictví, sociální péče a sociální služby, spolky a život v obcích, bezpečnost, bydlení, cestovní ruch a životní prostředí.

V rámci těchto oblastí byly definovány slabé stránky a příležitosti. Z těchto údajů se poté vycházelo při tvorbě druhé podkapitoly – analýza problémů a potřeb.

Do dokumentu byly zapracovány výsledky komunitního projednávání projektů Meziobecní spolupráce v MAS Rozvoj Krnovska a Strategie KPSVL na území čtyř obcí (Dívčí Hrad, Slezské Pavlovice, Hlinka a Osoblaha), kde je vytvořen akční tematický plán v oblasti řešení dluhů a podpory zaměstnanosti. Zapracovány byly i výstupy ze Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na Osoblažsku 2019–2021 a Střednědobého plánu rozvoje sociálních a návazných služeb Města Krnov 2017–2020.

Je třeba říct, že všechny sledované oblasti mají široký záběr a zahrnují mnoho důležitých dílčích aspektů. Je důležité si uvědomit, že jednotlivé oblasti se i částečně překrývají nebo jedna druhou přímo či nepřímo ovlivňují. V první části proto nahlédneme do statistických údajů

1. Statistické údaje o obyvatelstvu na území MAS

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v obcích MAS Rozvoj Krnovska k lednu 2020

Název obce	rok 1971	rok 1981	rok 1991	rok 2001	rok 2014	rok 2020
Krnov	22 663	25 654	25 512	25 761	24 175	23257
Brantice	1 401	1 193	1 113	1 174	1 380	1374
Býkov – Láryšov	-	-	161	160	161	162
Čaková	635	316	287	287	307	315
Hošťálkovy	741	732	711	684	586	616
Krasov	424	318	295	345	359	346
Lichnov	1 034	1 075	1 049	1 085	1 067	1002
Úvalno	909	967	884	952	975	998
Zátor	1 012	1 470	1 112	1 183	1 217	1169
Město Albrechtice	2 306	3 406	3 584	3 633	3 524	3499
Heřmanovice	567	512	441	414	351	322
Holčovice	984	859	691	741	716	718
Janov	843	675	384	347	303	284
Jindřichov	1 858	1 622	1 581	1 567	1 323	1213
Liptaň	589	564	487	448	474	456
Petrovice	-	-	167	143	129	139
Třemešná	1 143	1 110	976	971	888	908
Vysoká	442	391	303	299	317	300
Osoblaha	1 087	1 638	1 149	1 151	1 146	1125
Bohušov	488	580	463	451	385	367
Dívčí Hrad	307	data chybí	222	264	268	299

Hlinka	299	357	243	236	184	185
Rusín	200	238	176	149	150	148
Slezské Pavlovice	-	-	213	187	224	211
Slezské Rudoltice	760	672	612	656	536	525
Celkem			42 816	43 288	41 145	39 938

Zdroj: ČSÚ

Na Krnovsku žilo k 1. lednu 2020 celkem 39 938 obyvatel v 25 obcích. Největší počet obyvatel regionu žije ve městě Krnov (23 257 obyvatel). Naopak nejmenšími obcemi co do počtu obyvatel v regionu jsou Petrovice (139 obyvatel) a Rusín (148 obyvatel). Obcí venkovského typu (pod 3 000 obyvatel) je 23, z toho dvanáct náleží do kategorie nejmenších obcí (500 a méně obyvatel). Sídlní struktura byla výrazně ovlivněna událostmi po 2. světové válce, kdy Krnovsko ztratilo většinu původního německého obyvatelstva a následné znovu zalidnění nedosáhlo potřebné intenzity. Zlepšení struktury obyvatelstva nepřinesla ani transformace společnosti v 90. letech 20. století. První náznaky příznivého vývoje lze v některých sídlech vyzorovat až v posledních pěti až deseti letech - což také vyplývá ze statistických dat, přičemž důvody pro tuto pozitivní změnu souvisejí s dobrou ekonomickou situací, sahající do konce roku 2019.

Populační úbytek byl zaznamenán u 16 obcí (označeny červeně). Populačně ziskovými jsou obce Býkov – Láryšov, Dívčí Hrad, Hlinka, Petrovice, Třemešná, Holčovice, Úvalno, Hošťálkovo a Čaková. Celkem tedy 9 obcí vykazuje přírůstek obyvatel.

Tabulka č. 2: Stav obyvatel MAS Rozvoj Krnovska k 31. 12. 2019

		2015	2016	2017	2018	2019
Počet obyvatel celkem		40 814	40 533	40 300	40 113	39 938
v tom podle pohlaví	muži	20 094	19 953	19 825	19 761	19 676
	ženy	20 720	20 580	20 475	20 352	20 262
v tom ve věku (let)	0-14	5 897	5 855	5 827	5 771	5 777
	15-64	27 164	26 598	26 181	25 817	25 495
	65 a více	7 753	8 080	8 292	8 525	8 666
Průměrný věk		42,4	42,7	43,0	43,3	43,5

Zdroj: ČSÚ

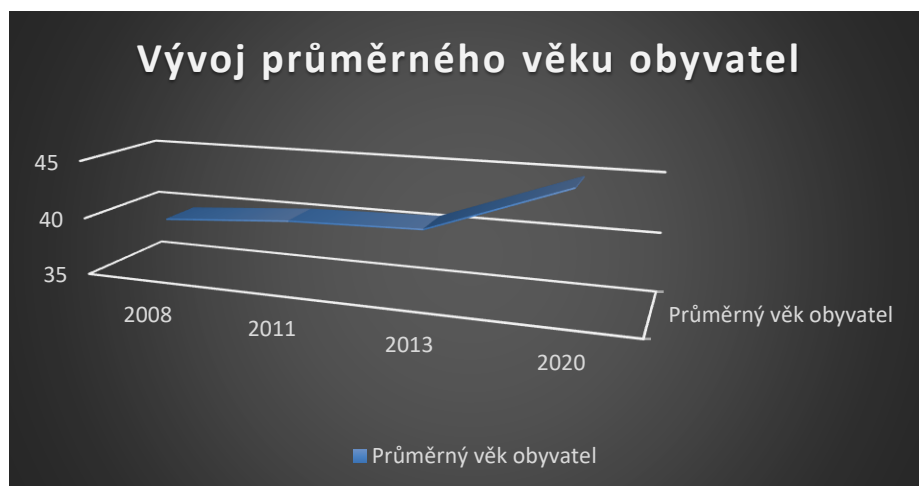
Graf č. 1: vývoj počtu obyvatel na území MAS Rozvoj Krnovska

Zdroj: ČSÚ

Z dlouhodobého hlediska dochází ke stárnutí populace obyvatel Krnovska, což souvisí s rostoucím počtem seniorů a úbytkem mladších obyvatel. K 31. 12. 2019 činil průměrný věk 43,5 let, což je o 1,1 roku více než v roce 2015. Oproti celorepublikovému průměru je na tom Krnovsko hůře o 2,4 let, tzn. je vyšší průměrný věk na území Krnovska než v České republice, a navíc dynamika změny v letech je výrazně rychlejší.

Graf č. 2: Vývoj průměrného věku na území MAS Rozvoj Krnovska

Zdroj: ČSÚ

Krnovsko, podobně jako jiné periferní venkovské regiony, disponuje podprůměrnou vzdělaností strukturou. Nízký podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva na počtu obyvatel starších patnácti let je výrazný jak ve srovnání s hodnotami Moravskoslezského kraje, tak i České republiky. Tento stav je z části způsoben historicky danou orientací regionálního hospodářství na odvětví, která nevyžadují vysoký podíl kvalifikované pracovní síly. Významnou roli hraje dlouhodobá migrace mladých, vzdělaných a jinak kvalifikovaných obyvatel vně region, především do velkých městských aglomerací. Vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva se v rámci regionu nachází ve městě Krnov.

V posledních letech sice došlo k mírnému nárůstu středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných osob, ale posílení kvalifikované pracovní síly v regionu tím není zaručeno. Jelikož jde převážně o mladé lidi, musíme počítat s tím, že přestože jsou stále trvale hlášeni u rodičů, fakticky mohou již pracovat mimo region. Problém vyúsťuje ve zvláštní „začarovaný kruh“: v regionu je přirozeně nižší podíl pracovních míst vyžadujících vyšší kvalifikaci, což zpětně vede k zakonzervování nižší úrovně vzdělání obyvatel (vzniká tak poněkud paradoxní situace ve smyslu „není poptávka, není nabídka“)¹.

Tabulka č. 3: Vzdělanostní struktura dle obcí MAS Rozvoj Krnovska k 26. 3. 2011

obec	bez vzdělání	základní, neukončeno	střední vč. vyučení	úplné střední s maturitou	nástavbové studium	vyšší odborné vzdělání	vysokoškolské vzdělání
Krnov	222	3 943	7 145	5 654	641	219	1 904
Brantice	10	192	402	294	19	5	65
Býkov – Láryšov	1	43	48	30	2	1	5

¹ Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Krnov – II

Čáková	2	63	101	53	5	-	15
Hošťálkovy	5	109	211	107	4	5	25
Krasov	5	73	129	53	7	-	11
Lichnov	4	230	350	170	15	6	55
Úvalno	3	177	335	188	18	8	51
Zátor	9	197	407	218	15	6	54
M. Albrechtice	66	614	1 128	735	80	22	223
Heřmanovice	5	79	113	68	6	1	25
Holčovice	4	135	249	127	9	6	30
Janov	1	60	108	47	3	-	10
Jindřichov	16	295	431	238	24	7	40
Liptaň	2	90	177	75	6	-	9
Petrovice	4	23	49	23	5	2	13
Třemešná	4	164	330	172	19	1	41
Vysoká	4	76	106	42	5	1	7
Osoblaha	5	275	358	151	17	2	41
Bohušov	1	100	135	57	4	1	16
Dívčí Hrad	3	66	73	41	1	1	4
Hlinka	3	63	74	11	2	-	2
Rusín	-	44	44	19	1	-	4
Slezské Pavlovice	1	74	48	10	-	1	1
Slezské Rudoltice	7	131	175	69	3	3	11
Celkem	387	7316	12726	8652	911	298	2662

Zdroj: SLDB 2011

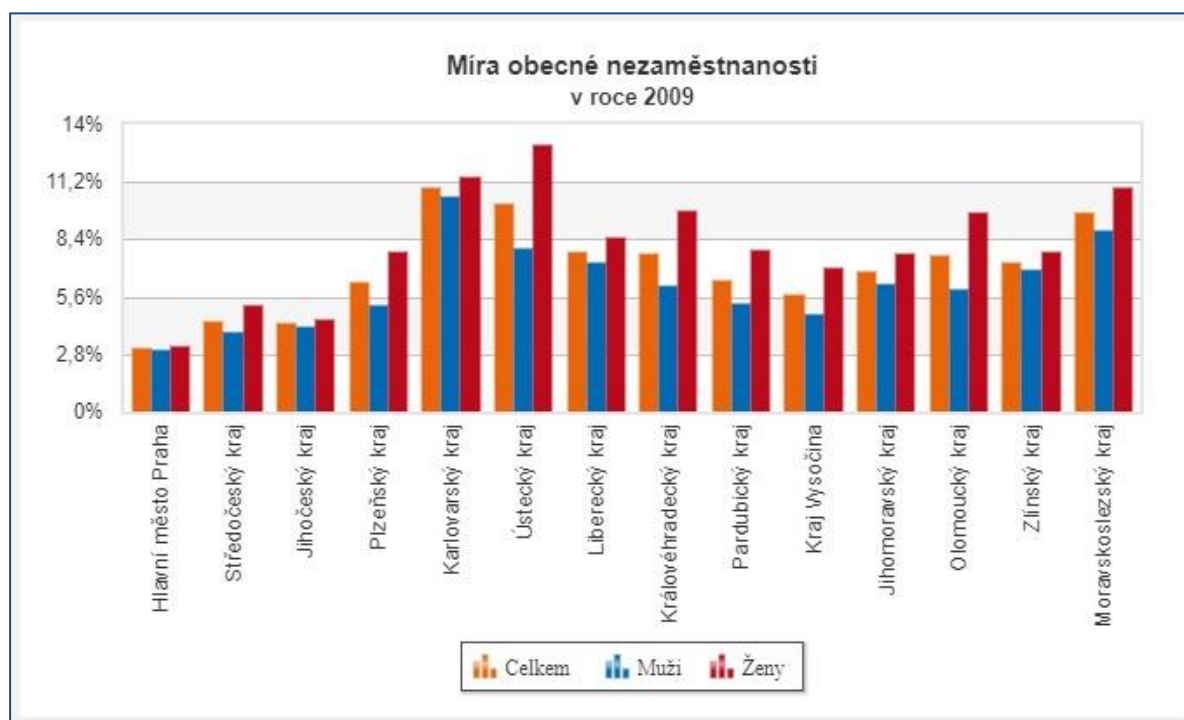
Tabulka č. 4: Obyvatelstvo 15+ podle nejvyššího ukončeného vzdělání v %

Nejvyšší ukončené vzdělávání	území MAS	MSK
základní vč. neukončeného	21,3	19,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	37,1	35,1
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	28,8	29,4
vysokoškolské	7,8	11,2

Zdroj: ČSÚ – sčítání lidu, domů a bytů 2011

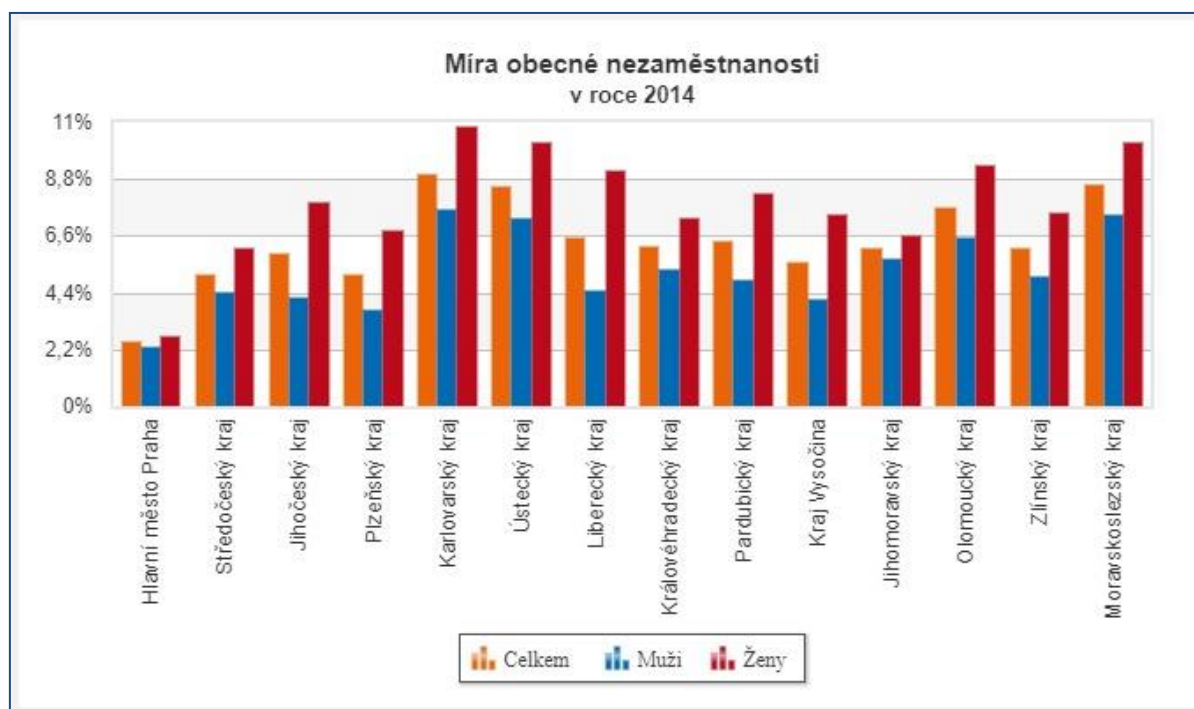
Vývoj míry nezaměstnanosti v grafech:

Graf č. 3: Míra obecné nezaměstnanosti v roce 2009

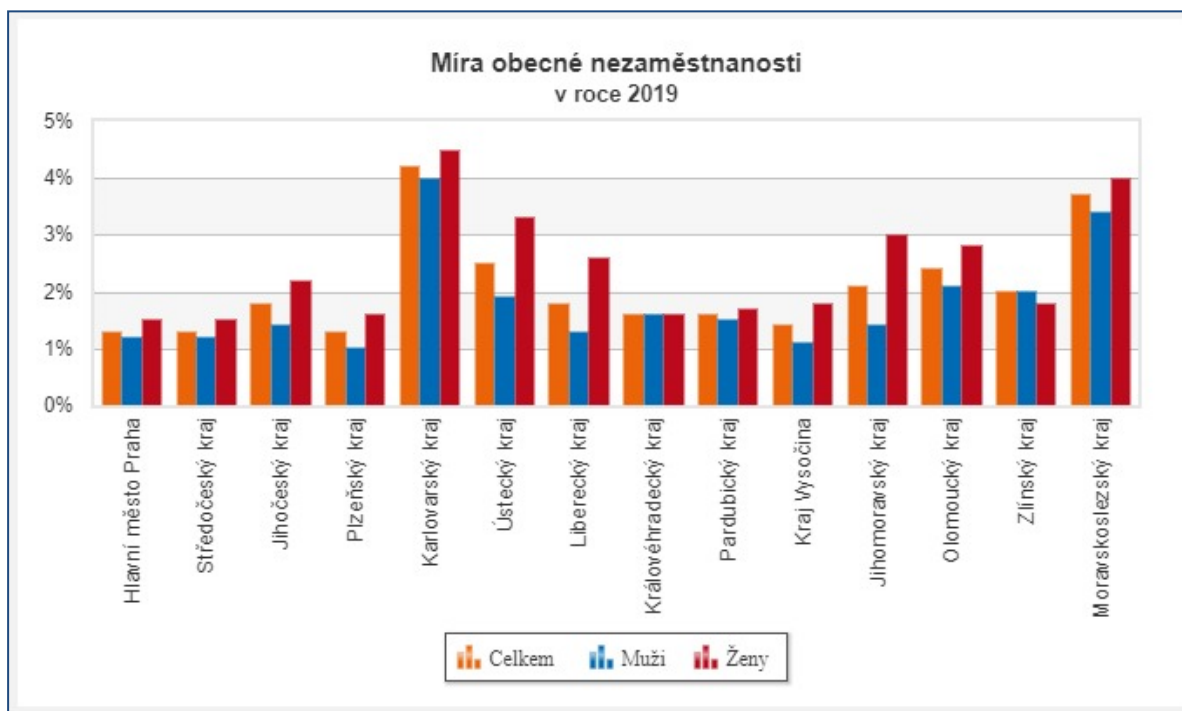
Zdroj: ČSÚ

Graf č. 4: Míra obecné nezaměstnanosti v roce 2014

Zdroj: ČSÚ

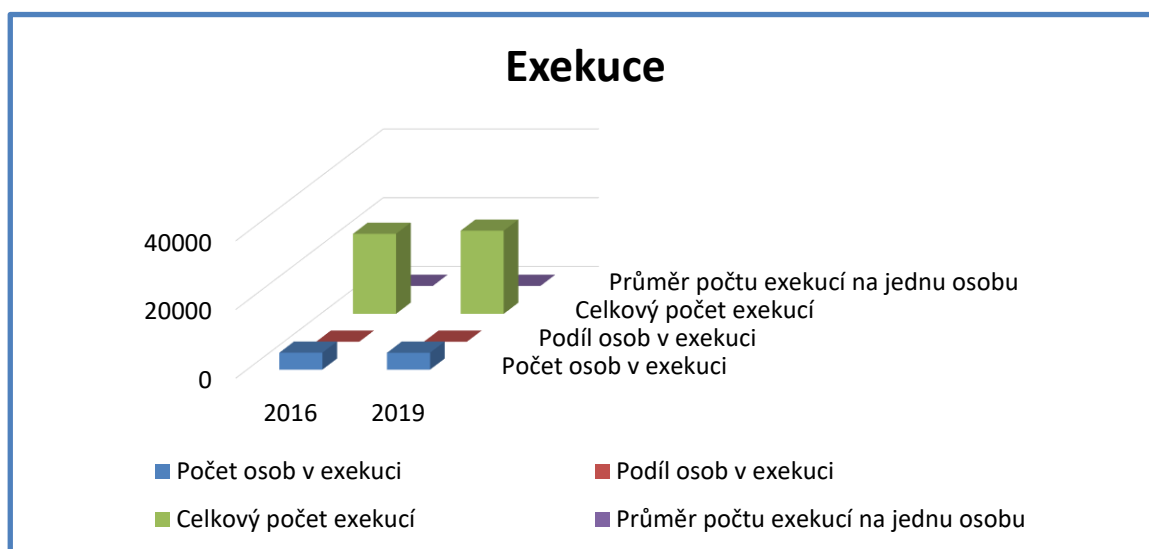
Graf č. 5: Míra obecné nezaměstnanosti v roce 2019

Zdroj: ČSÚ

Krnovsko (podobně jako celý okres Bruntál) patří dlouhodobě mezi regiony, které se v rámci České republiky potýkají s nejvyšším podílem nezaměstnaných osob. Vysoká míra nezaměstnanosti spolu s nízkou úrovní mezd nepříznivě ovlivňují celkovou hospodářskou situaci regionu. Ostřeji se tyto problémy dotýkají severní části Krnovska, které jsou historicky více spjaty se zemědělskou výrobou. O něco příznivější situace panuje v Krnově a jeho blízkém okolí. V roce 2019 dosahovala registrovaná míra nezaměstnanosti v obvodu pověřené obce Krnov průměrně okolo 4 procent. V lednu roku 2020 činila obecná míra nezaměstnanosti 6,6 %.

Graf č. 6: Zadluženost obyvatelstva na území MAS Rozvoj Krnovska

Zdroj: www.mapaexekuci.cz

Tabulka č. 5: Přehled počtu exekucí v obcích MAS Rozvoj Krnovska

Rok	Počet osob v exekuci	Podíl osob v exekuci	Celkový počet exekucí	Průměr počtu exekucí na jednu osobu
2016	4931	14,12	23310	4,7
2019	4925	14,1	24216	4,9

Zdroj: www.mapaexekucí.cz

2. Doprava

Základem komunikační sítě regionu jsou silniční tahy I. třídy, které patří do páteřní komunikační sítě Moravskoslezského kraje. Jedná se o tah I/57 v ose sever-jih, propojující Krnov severním směrem s Prudnikem a jižně s Opavou a Ostravou. Silnice I/45 pak poskytuje napojení Krnovska směrem na Bruntál a Olomouc a na Głubczyce a Kędzierzyn-Koźle. Vedení dopravních tahů je ovlivněno reliéfem, hlavní silniční i železniční tahy vedou údolími podél řek Opavy a Opavice. Na tuto základní síť silnic I. třídy navazují silnice II. a III. třídy. Tyto by měly v souladu s udržitelnou formou dopravy a rozvojem znevýhodněných oblastí projít zásadními modernizacemi a rekonstrukcemi. Přirozeným dopravním uzlem regionu je město Krnov. Na území se nachází šest silnic druhé třídy, z nichž dvě (457, 453) propojují více než dvě obce území Krnovska. Zbývající propojují buďto právě dvě obce spadající do území MAS Rozvoj Krnovska, popřípadě vedou mimo území MAS Rozvoj Krnovska do jiných obcí sousedních místních akčních skupin.

Především silnice druhé a třetí třídy však nejsou v dobrém technickém stavu, který dokáže zaručit dostatečnou bezpečnost uživatelů těchto silnic jen s výhradami, zejména se jedná o cyklisty a chodce. Na obrázcích č. 1 a 2 je vidět síť výše zmiňovaných a problematických silnic třetí třídy na Osoblažsku, Krnovsku a Albrechticku. Na obrázcích chybí silnice třetí třídy č. 45714 propojující Třemešnou s Jindřichovem, silnice 45713 mezi obcemi Petrovice a Heřmanovice a silnice 45324 nacházející se mezi Městem Albrechtice a Holčovicemi. Významná cesta z hlediska dojíždění za prací vede přes polské území. Jedná se o cestu ze Slezských Rudoltic do Krnova.

Tabulka č. 6: Silnice I. a II. třídy na území na území MAS Rozvoj Krnovska

Silnice I. třídy	Propojení obcí
I/57	Úvalno, Krnov, Město Albrechtice, Třemešná, Vysoká
I/45	Krnov, Bruntál
Silnice II. třídy	Propojení obcí
457	Osoblaha, Dívčí Hrad, Jindřichov, Janov, Petrovice
445	Vrbno pod Pradědem, Heřmanovice, Polsko
453	Město Albrechtice, Holčovice, Heřmanovice
452	Holčovice, Karlovice
459	Krnov, Lichnov, Horní Benešov
460	Úvalno, Velké Heraltice

Zdroj: http://o-kraji.kr-moravskoslezsky.cz/assets/o-kraji/silnicni-sit/silnicni_sit_msk.jpg

V severojižním směru intenzita dopravy narůstá od státní hranice s Polskou republikou až k městu Krnovu, ve směru západ – východ je intenzita dopravy vyrovnaná. Nejvyšší intenzita dopravy je v centru města Krnova. V současné době probíhá výstavba silničního obchvatu města. Obce, jejichž katastry prochází komunikace první třídy, se vyrovnávají se zvýšenou intenzitou nákladní tranzitní dopravy. Přetěžování komunikací se zpětně projevuje na jejich technickém stavu.

Podstatná část komunikací nižších tříd vyžaduje investice do své obnovy a modernizace. Obce, které je obvykle spravují, však disponují investičními prostředky, které umožňují financovat jen nutné opravy. Zejména ve výše položených obcích je značně finančně náročné zajištění sjízdnosti komunikací. Horší dopravní dostupnost některých oblastí (především Osoblažska) směrem ke spádovým centrům širšího regionu negativně ovlivňuje hospodářský výkon a výši nezaměstnanosti oblasti. Horší dopravní dostupnost negativně ovlivňuje rozvoj podnikatelských aktivit.

Krnovskem procházejí železniční tratě č. 310 Opava – Krnov – Olomouc a č. 292 Krnov – Šumperk (částečně prochází územím Polské republiky). Uvedené tratě jsou pouze jednokolejné a dosud nebyly elektrifikovány. Významným rozvojovým impulsem by byla realizace připravovaného projektu optimalizace a elektrifikace traťového úseku Opava východ – Krnov. Modernizace by přinesla zvýšení kapacity tratě, zvýšení přepravní rychlosti a obnovu zabezpečovacího zařízení. Pro trať Krnov – Olomouc se připravuje rekonstrukce vybraných úseků na rychlost až 100 km/h. Na trati Krnov – Jeseník byla provedena částečná optimalizace trati v roce 2009. Problematickou část této trati představuje úsek Jindřichov ve Slezsku – Głuchořazy – Mikulovice o délce 17 km, který je vinou dlouhodobě zanedbané údržby v katastrofálním stavu².

Unikátní úzkorozchodná trať č. 298 Třemešná ve Slezsku – Osoblaha slouží jak místním obyvatelům, tak funguje jako vyhledávaná atraktivita cestovního ruchu. Provoz na ní ve spolupráci s Českými drahami, a. s. zajišťuje obecně prospěšná společnost Slezské zemské dráhy, o.p.s. Tato fungující rarita železniční dopravy v ČR v majetku státu patří mezi výrazné rozvojové možnosti regionu.

Na území města Krnova se nachází veřejné vnitrostátní letiště. Město Krnov má jako jediná obec v území městskou hromadnou dopravu a je jedním z deseti měst Moravskoslezského kraje, které takovouto veřejnou službu svým obyvatelům nabízí. Městská hromadná doprava má většinou návaznost na ostatní autobusovou a vlakovou dopravu. Město Krnov tímto šetří své životní prostředí, uklidňuje dopravní situaci a je adekvátním alternativním způsobem dopravy po městě namísto automobilové. Městskou hromadnou dopravu (MHD) v Krnově provozuje ARRIVA Morava a.s. a v rámci příměstské dopravy Transdev Morava s.r.o. MHD v Krnově je zařazena do integrovaného dopravního systému Moravskoslezského kraje ODIS, kdy občané mohou cestovat spoji různých dopravců (včetně ČD) na jedinou jízdenku a jednotný tarif.

Tabulka č. 7: Pravidelné příměstské autobusové linky na území MAS Rozvoj Krnovska

Číslo linky	Směr cesty linky
852814	Krnov–Zátor-Čaková
852815	Krnov – Krasov – Čaková – Zátor
852816	Krnov – Krasov
852817	Krnov – Úvalno – Býkov – Krnov
852825	Krnov – Město Albrechtice
852827	Město Albrechtice – Město Albrechtice, Dlouhá Voda – Holčovice
852819	Krnov – Bruntál

² Zdroj: <http://krnovsko.unas.cz/doprava.html>

852819	Krnov – Úvalno-Brumovice, Úblo
852822	Krnov – Hošťálkovy, Staré Purkartice
852831	Krnov-Město Albrechtice-Dívčí Hrad-Bohušov-Osoblaho-Slezské Pavlovice
852832	Krnov-Město Albrechtice-Slezské Rudoltice-Rusín-Bohušov-Osoblaho-Slezské Pavlovice
852833	Krnov-Město Albrechtice-Jindřichov-Vysoká-Osoblaho
852824	Krnov – Město Albrechtice – Heřmanovice – Vrbno pod Pradědem
852902	Jindřichov – Zlaté Hory

Zdroj: <https://www.kodis.cz/cz/dopravni-infocentra/jizdni-rady/linky/34/primestske-autobusy.html>

Cyklotrasy a cyklostezky

Územím Krnovska je vedena řada značených cyklistických tras a cyklostezek. V městě Krnově se daří postupně budovat cyklostezky podél hlavních komunikačních tahů³. V části obcí neexistují podél komunikací druhé či třetí třídy, nebo ještě lépe úplně mimo tuto komunikaci cyklostezky, cyklotrasy, stezky pro pěší, které by odsunuly cyklistickou a pěší dopravu mimo komunikace. Z údajů v tabulce č. 8 vyplývá, že existují možnosti, aby relativně velký počet obyvatel za prací docházel nebo dojížděl na kole. Potřebnost cyklostezek, cyklotras a stezek pro pěší je evidentní i v případě docházky a dojezdu dětí do škol a za jinými službami, viz tabulka č. 8. V březnu 2012 byla dokončena výstavba nové cyklotrasy č. 55, budoucí č. 8, Slezská magistrála (Jeseník - Rejvíz - Holčovice - Město Albrechtice - Krnov - Opava - Velké Hoštice - Kravaře - Štítina - Háj ve Slezsku – Hlučín). Ostatní trasy v regionu jsou obvykle vedeny po méně využívaných cestách společně s motorovými vozidly a po účelových komunikacích a mnohé cyklotrasy jsou v neutěšeném stavu. Cyklostezka Město Albrechtice – Třemešná je v současné době ve výstavbě.

Tabulka č. 8: Cyklotrasy a cyklostezky na území MAS Rozvoj Krnovska⁴

Název cyklotrasy	Popis cyklotrasy	Délka cyklotrasy
Cyklostezka Město Albrechtice-Třemešná ⁵	Město Albrechtice-Třemešná	1,3 km
Česko-polská příhraniční cykl.	Mikulovice – Jeseník-Krnov – Opava – Bohumín – Orlová – Jablunkov – Bukovec (clo)	231 km
Slezská magistrála č. 55 (č. 8)	Jeseník - Rejvíz - Holčovice - Město Albrechtice - Krnov - Opava - Velké Hoštice - Kravaře - Štítina - Háj ve Slezsku - Hlučín	160 km
č. 503	Krnov – Leskovec n. M. – Kružberk – Starý Jičín	88 km
č. 6116	Město Albrechtice – Sl. Rudoltice – Bohušov-Osoblaho	25 km

³ Město Krnov je členem Asociace měst pro cyklisty.

⁴ Mimo značených cyklostezek a cyklotras je území Krnovska protkáno řadou turistických cyklostezek či cyklotras sloužících k poznání přírodních a turistických památek území – např. Osoblažské hrady a zámky, Přes tři rozhledny a vodní nádrž atd. Velmi dobře zpracované na: <http://krnov.cyklistikakrnov.com>
Cyklotrasy na svém území má zpracován také Svazek obcí Mikroregion Osoblažsko – zveřejněny na <https://www.mikroregion-osoblazsko.cz/zajimavosti/mapy/>

⁵ Předpokládané ukončení realizace 2021

č. 6159	Úvalno – Lichnov – Sosnová – S. Heřmanice-Hlavnice	25 km
č. 6165	Zátor-Úvalno	14 km
č. 6166	Úvalno – Nový Dvůr (u Opavy)	15 km
č. 6076	Holčovice – Karlovice – Ludvíkov – Rudná p. Praděd.	33,54 km
Via Montagna	Jindřichov–Pokrzywna	6,8 km

Zdroj: <http://krnov.cyklistikakrnov.com/cyklotrasy/>; <http://www.mikroregion-osoblazsko.cz/zajimavosti/mapy/>

3. Energetika

Technická infrastruktura zahrnuje vybavení obcí inženýrskými sítěmi, tj. napojení domů na přípojky elektrické energie, plynovodu, vodovodu, kanalizace, na čistírnu odpadních vod apod. Správci inženýrských sítí v regionu jsou energetická společnost ČEZ, a.s. (dodávky elektrické energie), Telefónica Czech Republic, a.s. (sítě telekomunikačního vedení), místní a regionální provozovatelé sítí vodovodů a kanalizací a Severomoravská plynárenská, a.s. (dodávky plynu). Vybavenost území technickou infrastrukturou se liší podle jednotlivých obcí. Jejím indikátorem je vybavenost bytového a domovního fondu napojením na jednotlivé sítě. Zatímco v případě zásobování elektřinou a pitnou vodou je pokrytí domů a bytů relativně uspokojivé, negativní situace trvá v oblasti nakládání s odpadními vodami a v oblasti zásobování plynem.

Většina malých obcí je závislá na malých, případně středních zdrojích vytápění. Mnoho domácností na Krnovsku využívá k topení uhlí nebo dřevo. Nevyhovující zdroje tepla rodinných domů se významnou měrou podílejí na emisích znečišťujících látek. Lze však konstatovat zlepšující se tendenci, a to zejména prostřednictvím čerpání „Kotlíkových dotací“, díky kterým dochází ke snižování emisí znečišťujících látek z lokálního vytápění domácností a tím zlepšení kvality ovzduší.

V plynofikovaných obcích je lokálně spalován zemní plyn, vzhledem k jeho vysoké ceně je často využívána kombinace různých druhů paliv a zařízení na jejich spalování. Zcela nebo částečně jsou plynofikovány následující obce Krnovska: Krnov, Brantice, Čaková, Holčovice, Lichnov, Jindřichov, Město Albrechtice vč. místní části Hynčice, Třemešná, Úvalno, Zátor. Provozovatelem distribuční soustavy je společnost Severomoravská plynárenská, a. s. (skupina RWE, a. s.). Hlavním zdrojem pro systém centrálního zásobování teplem v Krnově je Teplárna Krnov (tepelný výkon 122 MWt). Provozovatelem systému centrálního zásobování teplem je v Krnově společnost VEOLIA ENERGIE ČR, a.s.

Elektřina, plyn

Na území Krnovska se nachází pouze jedna výrobní elektrická energie s výkonem nad 1 MW, která dodává elektrickou energii do distribuční soustavy. Jedná se o Teplárnu Krnov provozovanou společností VEOLIA ENERGIE ČR, a.s. (instalovaný výkon 4,8 MW). V katastrech obcí Zátor, Brantice a Krnov se nachází malé vodní elektrárny. V katastrech obcí Dívčí Hrad, Hlinka a Slezské Pavlovice se aktuálně vyjednává o výstavbě větrných elektráren. Solární energie je většinou využívána individuálně, pouze v obci Třemešná – Damašek se nachází fotovoltaická elektrárna. Elektrická energie je dodávána distribuční sítí 110 kV ČEZ Distribuce, a. s. Ve vymezeném regionu se nacházejí dvě transformační stanice 110/22 kV TS Krnov a TS 110/22 kV Třemešná. Zásobování elektřinou domácností Krnovska lze považovat za uspokojivé. Nedostatky lze spatřovat v míře pokrytí domů a bytů zásobováním plynem.

Infrastruktura

Soustavné kanalizace zakončené ČOV jsou provozovány v obcích Krnov, Město Albrechtice, Jindřichov, Osoblaha, Hošťálkovy, Dívčí Hrad, Bohušov a Úvalno. V Petrovicích probíhá likvidace odpadních vod v žumpách či septicích. V obci nejsou vybudovány kanalizační stoky ani sběrače, jen několik obyvatel má domovní ČOV. V dalších obcích jsou vybudovány kanalizační stoky a sběrače nenapojené na ČOV. V žádné z odkanalizovaných obcí nejsou kanalizační sítě vybudovány v dostatečném rozsahu a pokrývají jen části odkanalizovaných sídel.

V posledních letech dochází v oblasti nakládání s odpadními vodami k individuálnímu odkanalizování nemovitostí, především trvale obydlených domů. A to systémem domovních čistíren odpadních vod. Takovéto odkanalizování podporuje i Státní fond životního prostředí. Ten v roce 2017 prostřednictvím Národního programu životního prostředí vyhlásil první výzvu (výzva č. 17/2017) na podporu domovních čistíren odpadních vod. Žadatelem mohl být jen samosprávný celek, který realizací projektu zajistí odkanalizování nemovitostí tam, kde není možné vybudovat kanalizační síť zakončenou čistírnou odpadních vod. Jediným úspěšným žadatelem byla obec Liptaň, která na systém domovních čistíren odpadních vod získala dotaci ve výši 15.060.000,-Kč. Jiné obce, které se do systému domovních čistíren rozhodli z různých důvodů nepřipojit a nepodat si žádost o dotaci, jdou vlastní cestou poskytování finančních darů občanům - v případě, že si občan postaví a zprovozní domovní čistírnu odpadních vod, obec mu daruje předem určený obnos finančních prostředků na zřízení domovní čistírny. Takovouto praxi vidíme například ve městě Město Albrechtice nebo v obci Dívčí Hrad.

V tabulce č. 9 jsou uvedeny jednotlivé druhy infrastruktury. Pro kompletnost informací uveďme, že většina infrastruktury v majetku obcí je opotřebená a starší i více než 40 let. Postupem času bude potřeba jednotlivé vodovody, kanalizace či plynovody obnovovat. To ale bude obce a města stát nemalé finanční prostředky.

Tabulka č. 9: Správci inženýrských sítí

Druh infrastruktury	Společnost
dodávky elektrické energie	ČEZ, a.s.
sítě telekomunikačního vedení	Telefónica Czech Republic, a.s.
sítě vodovodů a kanalizací	místní a regionální provozovatelé sítí vodovodů a kanalizací
dodávky plynu	Severomoravská plynárenská, a.s.

Zdroj: vlastní šetření

4. Odpadové hospodářství⁶

Celková produkce odpadů na území MAS Rozvoj Krnovska má stoupající tendenci. V roce 2019 byla celková výše produkce odpadu téměř na úrovni roku 2008. Z údajů získaných za rok 2019 je identifikováno těchto šest skupin odpadů s největším množstevním zastoupením:

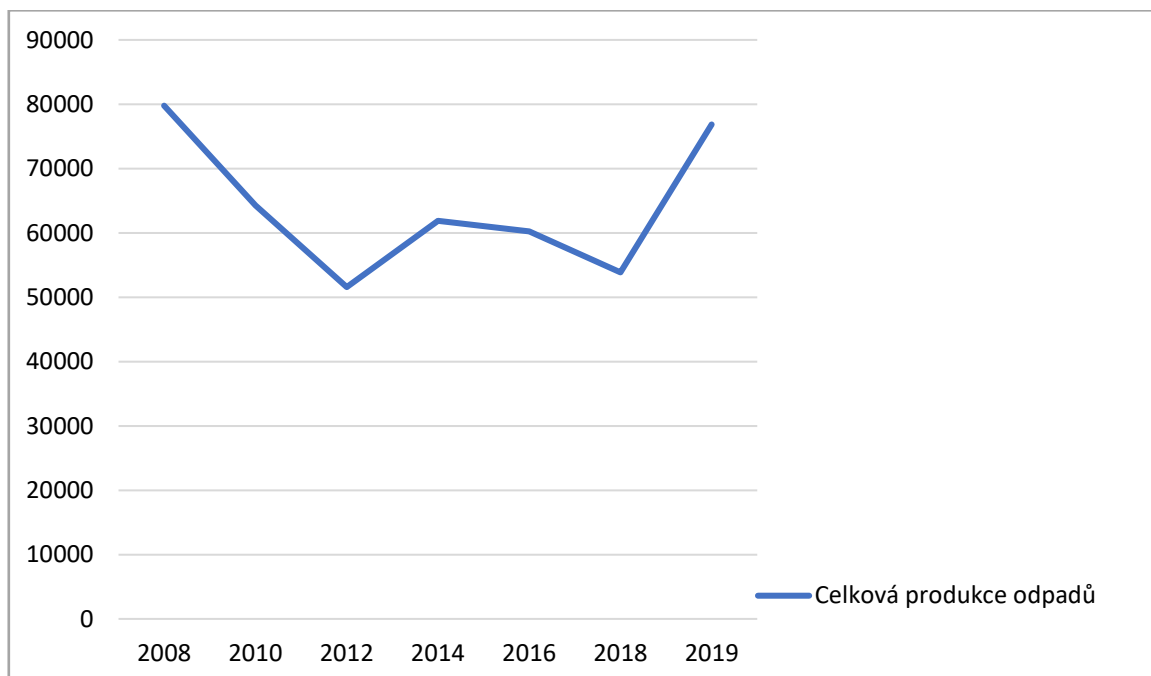
1. Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin – skupina odpadů 2, kulminovaly v letech 2015-2016. V následujícím roce 2017 a 2018 byl patrný významný pokles produkce odpadů. V roce 2019 dochází k nepatrnému zvýšení oproti roku 2018, které však dosahuje hodnotami lehce přes polovinu produkce roku 2015.
2. Odpady z tepelných procesů - skupina odpadů 10 pochází z kovoobráběcích podniků v území MAS Rozvoj Krnovska a elektrárny v Krnově. U této skupiny odpadů můžeme

⁶ Strategie území správního obvodu ORP Krnov

- pozorovat tendenci dlouhodobého poklesu.
3. Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů - skupina odpadů 12 souvisí s kovoobráběcím průmyslem v MAS Rozvoj Krnovska. Množství odpadu v této skupině zůstává dlouhodobě v přibližně stejné výši.
  4. Odpady neurčené v katalogu - skupina odpadů 16 pochází z výkupu kovů a autovraků. Množství odpadu v této skupině zůstává dlouhodobě v přibližně stejné výši.
  5. Stavební a demoliční odpady - skupina odpadů 17, produkce těchto odpadů souvisí se stavební činností na území MAS Rozvoj Krnovska, množství souvisí s vysokou hmotností těchto odpadů. Oproti roku 2016 zaznamenala tato skupina odpadů poměrně významný nárůst.
  6. Komunální odpady včetně složek odděleného sběru - skupina odpadů 20, jedná se o odpad produkovaný občany a jeho objem závisí na třídění odpadů. Tato skupina odpadů má mírně stoupající tendenci.

Graf č. 7: Celková produkce odpadů na území MAS Rozvoj Krnovska

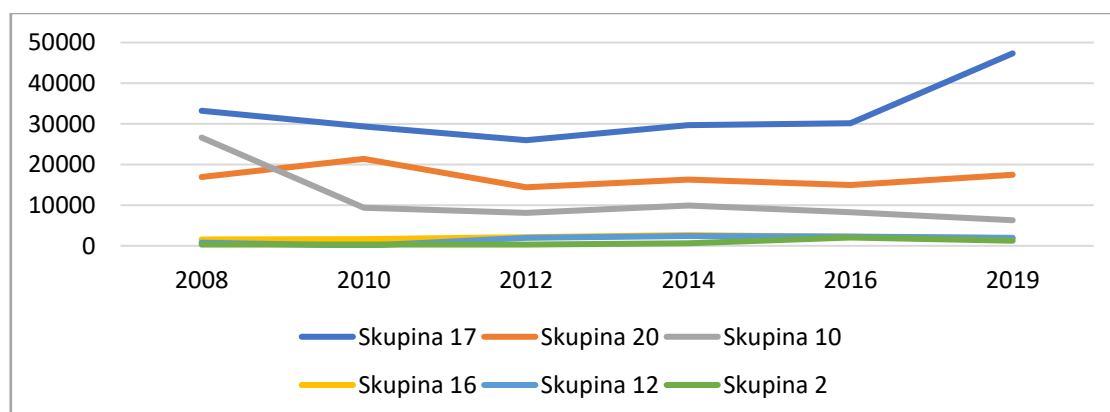
Zdroj: MěÚ Krnov

Tabulka č. 10: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území MAS Rozvoj Krnovska za období 2008-2019.

Číslo a název skupiny odpadů		Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]								
		2008	2010	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	3 758,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	305,98	334,86	315,80	607,42	2385,05	2040,79	1306,33	1169,42	1273,52
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	268,43	118,09	40,40	162,77	55,35	57,30	44,92	268,92	254,42
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	20,90	99,08	67,31	54,18	51,39	77,53	96,91	127,84	169,23
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,00	0,02	0,49	0,35	0,71	0,00	0,21	0,44	0,69
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,16	0,31
07	Odpady z organických chemických procesů	1,83	0,01	4,94	35,51	38,28	30,91	33,44	107,03	112,79
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	93,76	132,28	125,11	109,95	131,76	79,67	73,47	77,05	88,86
09	Odpady z fotografického průmyslu	4,57	3,47	3,02	1,89	1,88	1,74	2,71	2,72	1,75
10	Odpady z tepelných procesů	26632,05	9323,26	8093,46	9928,43	9083,24	8278,55	6484,18	4097,91	6293,59
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	3,43	0,36	9,99	18,21	19,69	25,00	42,95	23,22	21,26
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	779,60	1 271,92	1 952,44	2 406,34	2 226,15	2 282,21	2 192,21	2 037,09	1 969,48
16	Odpady neurčené v katalogu	1554,02	1635,36	2118,59	2638,07	2229,06	2219,68	2045,62	1817,81	1860,65
17	Stavební a demoliční odpady	33223,67	27457,12	24445,78	29651,00	28185,84	30155,06	34184,45	28081,21	47344,86
20	Komunální odpady včetně složek odděleného sběru	16889,93	21377,39	14398,96	16280,23	14739,76	14978,33	16103,99	16052,11	17484,54

Zdroj: MěÚ Krnov

Graf č. 8: Vývoj šesti skupin odpadů s největším množstevním zastoupením

Zdroj: MěÚ Krnov

5. Hospodářství a ekonomické subjekty v území

Ekonomické subjekty působící na území MAS Rozvoj Krnovska znázorňuje následující tabulka (tabulka č. 11). V území působí více než 4 tisíce ekonomických subjektů. Nejvíce těchto subjektů působí v oblasti „Velkoobchod maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel“ a v oblasti průmyslu, naopak nejméně v oblasti „Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení“. Počet subjektů v jednotlivých oborech se ve sledovaných letech příliš výrazně neměnil, vyjma kategorie „Peněžnictví a pojišťovnictví“, kdy tato kategorie zaznamenala značný pokles subjektů. Celkově má počet ekonomických subjektů na území mírně vzrůstající tendenci.

Jako zvláštní typ ekonomického subjektu jmenujme mimo jiných sociální podnik. Jedná se o právnickou osobu nebo fyzickou podnikající osobu, která plní principy sociálního podnikání a funguje a rozvíjí se na konceptu tzv. trojího prospěchu - environmentální prospěch, ekonomický prospěch, sociální prospěch a pomáhá tak řešit sociálněekonomické problémy regionu. Zapsaný spolek TESSEA ČR z.s. zastřešuje na národní úrovni sociální podniky z různých koutů České republiky, poskytuje jim poradenství, síťuje sociální podniky mezi sebou, hájí jejich zájmy a prezentuje je navenek. Tento spolek v roce 2014 definoval principy sociálního podnikání pro dva základní typy sociálního podniku - sociální podnik a integrační sociální podnik. V roce 2019 měl spolek celkem 66 členů.

V Moravskoslezském kraji hájí zájmy sociálních podniků Klastř sociálních inovací a podniků - SINEC z.s. má dle seznamu členů na jeho webových stránkách celkem 68 členů. Klastř aktivně spolupracuje s Moravskoslezským krajem, který v posledních 3 letech podpořil vybrané sociální podniky finanční dotací v celkovém objemu 3 miliony korun ročně. Díky této finanční podpoře byly například nakoupeny stroje a zařízení a rozšířen tak výrobní program některých členských sociálních podniků. Na území obcí MAS Rozvoj Krnovska funguje celkem 10 členských sociálních podniků.

Systém finanční podpory sociálních podniků stojí na dotacích poskytovaných z Operačního programu Zaměstnanost a Integrovaného regionálního operačního programu. V případě prvního operačního programu je podpora zaměřena na vznik a udržení nových pracovních míst v sociálním podniku a investice do základního vybavení. IROP pak podporuje větší investice do budov, strojů a zařízení, kdy podpora z prvního i druhého operačního programu se může kombinovat (samozřejmě s ohledem na dovolenou finanční podporu de minimis).

Mimo celostátních dotačních výzev výše uvedených operačních programů se ve finanční podpoře sociálních podniků angažuje i MAS Rozvoj Krnovska. V rámci Operačního programu Zaměstnanost vyhlásila MAS v letech 2017 a 2020 celkem 2 dotační výzvy v celkovém finančním objemu 9.675.000,-Kč (z 1. výzvy podpořeny celkem 2 sociální podniky, 2. výzva nebyla v době tvorby tohoto textu uzavřena). Výzvy v rámci IROP byly vyhlášeny dvakrát, a to v roce 2018 s alokací 4.117.000,-Kč a podpořenými dvěma projekty, a v roce 2020 s alokací 1.105.637,-Kč, kdy daná výzva nebyla ještě uzavřena.

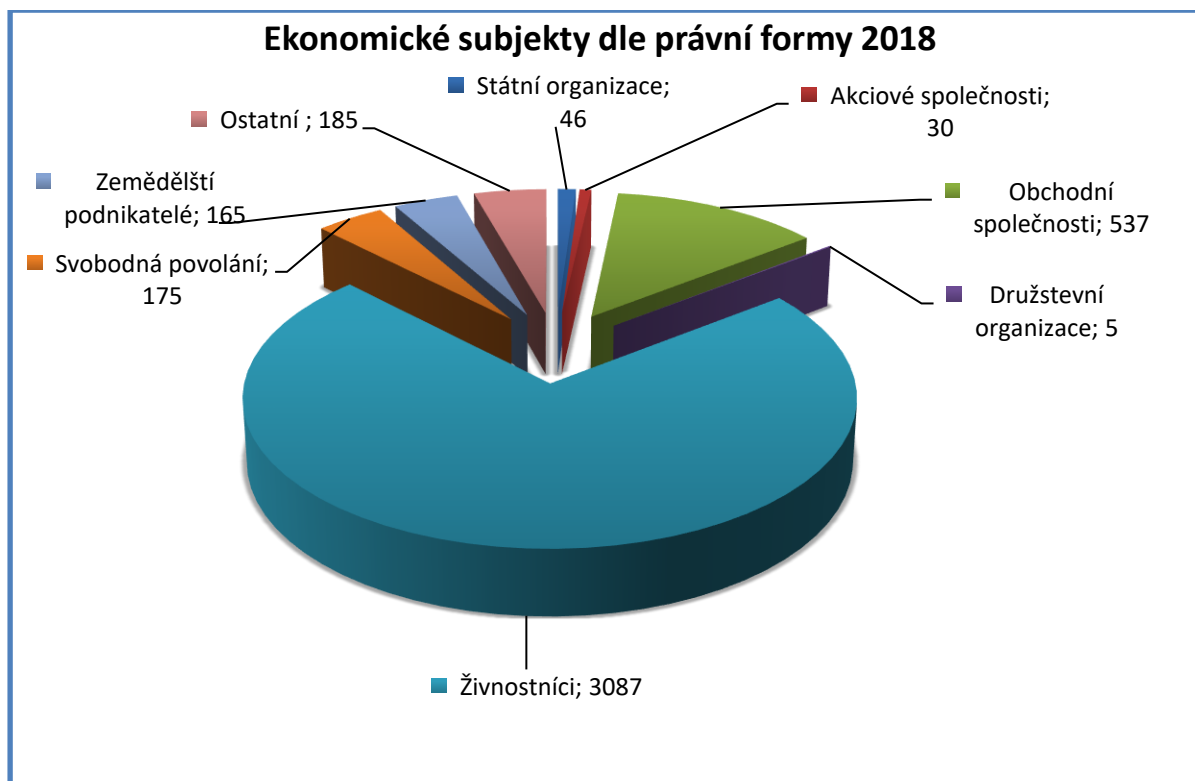
Tabulka č. 11: Ekonomické subjekty MAS Rozvoj Krnovska dle převažující činnosti (červeně úbytek a zeleně přírůstek)

Převažující činnost		2018	2019
Celkem		4 200	4 268
v tom	A Zemědělství, lesnictví, rybářství	541	563
	B-E Průmysl celkem	632	638
	F Stavebnictví	629	646
	G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	668	620
	H Doprava a skladování	83	80
	I Ubytování, stravování a pohostinství	224	229
	J Informační a komunikační činnosti	53	58
	K Peněžnictví a pojišťovnictví	37	35
	L Činnosti v oblasti nemovitostí	67	61
	M Profesní, vědecké a technické činnosti	511	515
	N Administrativní a podpůrné činnosti	66	90
	O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	36	36
	P Vzdělávání	92	97
	Q Zdravotní a sociální péče	98	97
	R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	88	100
	S Ostatní činnosti	309	318
	T Činnosti domácností jako zaměstnavatelů	.	.
	U Činnosti exterritoriálních organizací a orgánů	.	.
	X nezjištěno	66	103

Zdroj: SLBD

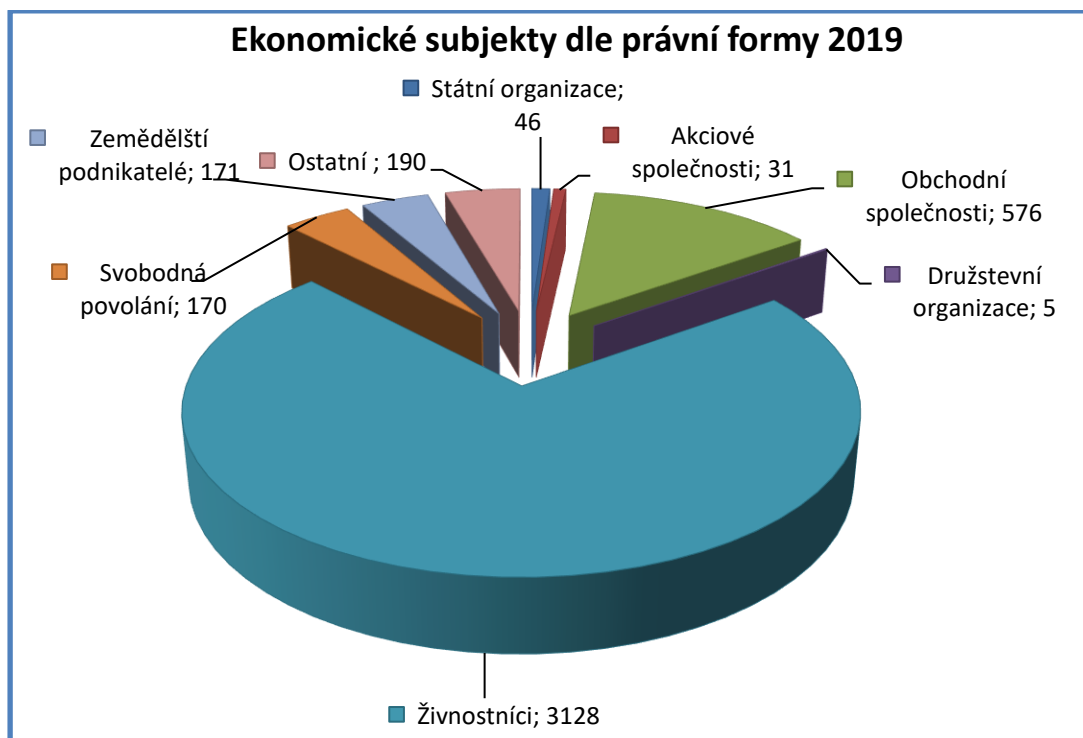
Z hlediska právní formy působí v území **nejvíce** ekonomických subjektů (aktivních i neaktivních) zřízených na základě **živnostenského oprávnění**, dále pak působících jako obchodní společnosti. Jejich počty ve sledovaných letech mají mírně rostoucí tendence. **Nejméně** subjektů je zřízeno jako **družstva**. Značnou klesající tendenci lze sledovat u soukromých podnikatelů podnikajících dle jiných zákonů. Jako **největší ekonomické subjekty** lze z území uvést: Krnovské opravny a strojírny s.r.o., POO OS TOK PEGA Krnov a Sdružené zdravotnické zařízení Krnov, příspěvková organizace (všechny tyto subjekty se nachází na území města Krnov).

Graf č. 9: Počet ekonomických subjektů dle právní formy rok 2018

Zdroj: SLBD

Graf č. 10: Počet ekonomických subjektů dle právní formy rok 2019

Zdroj: SLBD

Významnou pomocí v oblasti hospodářství pro vznik nových a rozvoj stávajících podniků jsou externí dotace. Jedním z největších poskytovatelů dotací na rozvoj podnikání byla v uplynulých letech místní MAS skrze IROP (viz. výše), Program rozvoje venkova (PRV) a Operačního programu Zaměstnanost (OPZ). V letech 2017 - 2020 vyhlásila MAS Rozvoj Krnovska celkem 3 výzvy v Programu rozvoje venkova:

- v roce 2017 činila celková alokace 16.399.000,-Kč a prostřednictvím 19 žadatelů bylo vyčerpáno celkem 13.203.305,-Kč,
- v roce 2018 činila celková alokace 20.404.000,-Kč a prostřednictvím 9 žadatelů bylo vyčerpáno celkem 5.703.500,-Kč,
- v roce 2020 činila celková alokace výzvy (vyjma alokace pro podporu obcí) 5.753.742,-Kč a prostřednictvím 12 žadatelů bylo vyčerpáno celkem 5.313.150,-Kč.

V Operačním programu Zaměstnanost byly MAS vyhlášeny v programovém období 2014 - 2020 celkem 3 výzvy podporující programy pracovního poradenství a vznik tréninkových pracovních míst, vznik dlouhodobých pracovních míst nebo motivačně vzdělávací a vzdělávací semináře a kurzy nebo vytváření a sladování rodinného a pracovního života skrze prorodinná opatření. Celkem bylo podpořeno 9 projektů ve finančním objemu 21.891.300,-Kč.

Výše uvedená finanční podpora byla investována do rozvoje podnikatelských aktivit místních podnikatelů, obchodních firem a obcí, které tak pomáhají udržet pracovní místa a další vytvářet, rozvíjí ekonomiku území a přispívají k udržení obyvatelstva i v těch nejdlehlších obcích. Daná finanční podpora je v území jasně identifikovatelná a potřebná, proto by měla do budoucna takováto podpora pokračovat.

6. Sociální infrastruktura

Předškolní vzdělávání

Na území Krnovska se nachází celkem 23 mateřských škol a jejich 4 odloučená pracoviště. Celkový počet obcí, kde není mateřská škola ani jako odloučené pracoviště jiné mateřské školy, je osm. V obcích Bohušov, Hlinka, Vysoká a Liptaň jsou odloučená pracoviště mateřských škol sídlících v blízké obci. Děti z obcí, kde není mateřská škola ani její odloučené pracoviště, tak musejí dojíždět do mateřských škol do jiné obce území Krnovska. V Krnově působí celkem 11 mateřských škol uvedených v Síti škol a školských zařízení MŠMT ČR. (9x MŠ příspěvkové organizace, jedna soukromá MŠ a jedna MŠ zřizovaná církví). Na území města Krnov rovněž existuje i firemní mateřská škola Krnovské nemocnice, která není uvedena v tabulce č. 12 a 13. Dále pak Mateřská škola SPC N, Pod Cvilínem Krnov, která je součástí zařízení Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie Krnov a není uvedena v tabulce č. 13.

Tabulka č. 12: Počet mateřských škol na území MAS Rozvoj Krnovska

Obec/město	Počet mateřských škol
Krnov	11
Brantice, Hošťálkovy, Lichnov, Úvalno, Zátor, Město Albrechtice, Holčovice, Jindřichov, Třemešná, Osoblaha, Slezské Rudoltice, Dívčí Hrad	12
Liptaň, Vysoká, Bohušov, Hlinka	4 – odloučená pracoviště
Býkov – Láryšov, Čáková, Krasov, Heřmanovice, Janov, Petrovice, Rusín, Slezské Pavlovice	0
Celkem	23 MŠ a 4 odloučená pracoviště

Zdroj: Výkazy MŠMT, výroční zprávy, webové stránky obcí

Devět mateřských škol v menších obcích je sloučeno s místní základní školou. Celková kapacita všech mateřských škol na území je přibližně z 16 % nevyužita. Volná místa se však týkají především několika málo obcí, ale nelze na celé území globalizovat názor, že nejsou využity kapacity mateřských škol na území. Navíc v území trpící problémy v sociální sféře a v oblasti zaměstnání jsou mateřské školy důležitým prvkem.

Město Krnov má takřka všechny kapacity mateřských škol plně využito. Problém s nevyužitím kapacit je patrný zejména v obci Třemešná, Úvalno a Jindřichov. Venkovské školy sehrávají významnou úlohu v organizaci společenského života v obcích a je potřeba je udržet, byť je to často pro obce finančně náročné. Využití kapacit představuje cca **80%**. Z pohledu naplnění kapacit je **současná kapacita mateřských škol dostatečná**.

Tabulka č. 13: Kapacity mateřských škol na území MAS Rozvoj Krnovska ve školních letech 2016/2017-2018/2019⁷

MŠ	Školský rejstřík			2016/2017						2017/2018						2018/2019					
	Kapacita max. dle ŠŘ	Školní jídelna	Škol. jídelna-výdejna	Počet tříd	Počet dětí celkem	m.l. 2 let a 2letí	Integrované děti	Děti ve spec. třídách	Děti s IVP	Počet tříd	Počet dětí celkem	m.l. 2 let a 2letí	Integrované děti	Děti ve spec. třídách	Děti s IVP	Počet tříd	Počet dětí celkem	m.l. 2 let a 2letí	Integrované děti	Děti ve spec. třídách	Děti s IVP
Vysoká	0			1	13	2				1	13	0				1	8	0			
Dívčí Hrad	60	70		1	20	1				1	19	0				1	14	4			
Hlinka				1	14	1				1	14	1				1	14	1			
Bohušov				1	15	3				1	19	1				1	17	0			
Holčovice	30	180		1	28	2	1			1	26	2				1	25	1			
Krnov, Abrechtická	98		100	2	40	3	1			2	40	6				2	40	2			1
Krnov, Bruntálská				2	45	4				2	45	4	2		1	2	46	3	2		
Krnov, Gorkého	105	150		4	105	6	1			4	99	13	1		10	4	105	7			2
Krnov, Hlubčická	75		75	3	71	4	1			3	67	11	2			3	73	10	1		3
Krnov, Jiráskova	140	140		5	121	15	3	14		5	113	8	5	14		5	106	9			15
Krnov, K. Čapka	120	400		5	85	0		60		5	77	7		56		5	84	6			59
Krnov, Mikulášská	50		50	2	50	1				2	50	3				2	50	4			
Krnov, Nám. Míru	50		66	2	50	0				2	50	2				2	50	4			
Krnov, Svatováclavská	50		50	2	50	7				2	50	8				2	50	8	3		
Krnov, Žižkova	160	180		6	157	9	1			6	153	11	3		1	6	145	5	4		
Město Albrechtice	110	170		4	95	5				4	105	8				4	104	13	1		
Osoblaha	44	se ZŠ		1	27	2				1	26	2				2	33	0			
Úvalno	60	se ZŠ		2	41	1	1			2	37	6	1			2	30	4	1		
Zátor	70	se ZŠ		2	47	5				3	47	9				3	52	5			
Brantice	60		60	2	47	1				2	46	5	1			2	43	6	1		

⁷ Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie Krnov není v tabulce uvedena

Hošťálkovy	25		25	1	23	1				1	23	3			1	25	3				
Slezské Rudoltice	20	se ZŠ		1	20	1				1	20	3	1		1	18	4				
Jindřichov	113		80	2	44	7				2	46	8			2	50	7	1			
Lichnov	56	se ZŠ		2	40	1				2	41	2			2	41	1				
Třemešná	71		50	1	14	1				1	13	2			1	20	2				
Liptář	0			1	13	1				1	15	1			1	11	1				
Celkem	1567	1290	556	57	1 275	84	9	74	0	58	1 254	126	16	70	12	59	1 254	110	14	74	6

Zdroj: MAP Krnov a vlastní šetření

Základní vzdělávání

Na území Krnovska funguje 15 základních škol a z toho 4 ve městě Krnov (tabulka č. 14), formu základního vzdělání poskytují také soukromá škola a víceleté gymnázium. Celkem ve 13 obcích není ZŠ a žáci tak musejí dojíždět za vzděláním do jiných obcí v území (tabulka č. 16).

Tabulka č. 14: Kapacity a výkony základních škol na území MAS Rozvoj Krnovska ve školních letech 2016/2017-2018/2019⁸

ZŠ	Školský rejstřík				2016/2017			2017/2018				2018/2019					
					běžné třídy			běžné třídy			speciální třídy	běžné třídy			speciální třídy		
	kapacita max dle ŠR	školní jídelna	školní jídelna -výdejna	Družina	počet tříd	počet žáků	naplněnost kapacity (%)	počet tříd	počet žáků	naplněnost kapacity (%)	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	naplněnost kapacity (%)	počet tříd	počet žáků
Brantice	75	150		60	3	47	63	3	51	68			3	43	57		
Hošťálkovy	50	80		50	2	19	38	2	19	38			2	18	36		
Slezské Rudoltice	44	100		30	2	24	55	2	24	55			2	21	48		
Úvalno	60	150		50	3	38	63	3	38	63			3	42	70		
Holčovice	200		150	40	7	64	32	7	63	32			7	66	33		
Jindřichov	350	390		90	9	133	38	9	132	38			9	131	37		
Krnov, Dvořákův okruh	490			133	17	395	81	18	410	84			18	392	80		
Krnov, Janáčkovo nám.	760			205	27	692	91	27	680	89			27	663	87		
Krnov, Smetanův okruh.	510			150	19	414	81	19	414	81			19	415	81		

⁸ v tabulce není uvedena ZŠ (Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie Krnov), ZŠ (Mateřská škola a Základní škola Klíček) a ZŠ Střední odborná škola a Základní škola, Město Albrechtice, příspěvková organizace

Krnov Žižkova	730			180	21	493	68	21	479	66			22	503	69		
Lichnov	230	350		75	9	122	53	9	132	57			9	120	52		
Město Albrechtice	540	500		125	17	365	68	18	371	69			18	364	67		
Osoblaha	500	300		100	9	177	35	9	180	36	2	17	9	171	34	2	16
Třemešná	250	225		60	7	87	35	7	87	35			7	75	30		
Zátor	350	305		210	10	234	67	9	221	63			10	229	65		
Celkem	5139	2550	150	1558	162	3304	64	163	3301	64	2	17	165	3253	63	2	16

Zdroj: MAP Krnov

Dopravní dostupnost škol

Podíl vyjíždějících žáků do škol z obce svého bydliště v rámci MAS Rozvoj Krnovska je **45,9%** (Sčítání 2011).

MŠ: Vzdálenosti do nejbližších spádových MŠ z 8 obcí (Čaková, Krasov, Petrovice, Janov, Rusín, Slezské Pavlovice, Býkov - Láryšov a Heřmanovice), ve kterých mateřské školy nejsou:

Tabulka č. 15: Vzdálenosti do nejbližších spádových MŠ

Obce bez MŠ	počet dětí 0-6 let	nejbližší MŠ	vzdálenost v km
Býkov – Láryšov	14	Krnov	6
Čaková	20	Zátor	5
Heřmanovice	12	Holčovice	9
Janov	12	Jindřichov	3
Petrovice	10	Jindřichov	6
Krasov	17	Brantice	8
Rusín	3	Slezské Rudoltice	5
Slezské Pavlovice	25	Hlinka	6

Zdroj: MAP Krnov

ZŠ: Z celkového počtu 25 obcí základní školu zřizuje 13 obcí. Z obcí Čaková, Krasov, Petrovice, Janov, Rusín, Slezské Pavlovice, Býkov - Láryšov, Hlinka, Bohušov, Liptaň, Dívčí Hrad, Vysoká a Heřmanovice žáci dojíždějí do nejbližší spádové školy. **Úplné základní školy** jsou v 7 obcích: Holčovice, Jindřichov, Krnov, Lichnov, Město Albrechtice, Třemešná, Zátor). **Neúplné základní školy** jsou ve 4 obcích: Brantice, Úvalno, Hošťálkovy a Slezské Rudoltice. **Školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami** jsou v Krnově a Městě Albrechticích a pokrývají celou spádovou oblast MAS Rozvoj Krnovska.

Tabulka č. 16: Vzdálenosti do nejbližších spádových ZŠ, zdroj: MAP Krnov

obce bez ZŠ/*neúplné ZŠ	počet dětí 6-15 let	ZŠ	vzdálenost v km
Býkov – Láryšov	18	Krnov	6
Čaková	29	Zátor	5
Heřmanovice	31	Holčovice	9
Janov	20	Jindřichov	3
Petrovice	6	Jindřichov	6
Krasov	33	Brantice	8

Rusín	14	Slezské Rudoltice	5
Slezské Pavlovice	31	Osoblaha	5
Vysoká	28	Jindřichov	6
Bohušov	37	Osoblaha	5
Dívčí Hrad	32	Osoblaha	8
Hlinka	20	Osoblaha	4
Liptaň	48	Třemešná	3
Brantice *	164	Zátor	4
Hošťálkovy *	31	Krnov	11
Slezské Rudoltice *	61	Třemešná	10
Úvalno *	37	Krnov	6

Střední školy

Na území Krnovska funguje 7 středních odborných škol, z toho 6 ve městě Krnov a 1 ve městě Město Albrechtice (tabulka č. 17). Často diskutovanou otázkou, která se objevovala při tvorbě SWOT analýzy, je nesoulad nabídky středního školství s následnou poptávkou zaměstnanců firem v obcích MAS Rozvoj Krnovska. Účastníci tvorby SWOT analýzy poukazovali na fakt, že chybí základní profese pro rozvoj místních firem (elektrikáři, zámečníci a frézari, zedníci a další). Tímto nesouladem, který ale není dán nečinností škol, ale častokrát všeobecným přesvědčením, že s maturitou se student uplatní lépe než s výučním listem, pak dochází k tomu, že především ve službách absolventi nenajdou své zaměstnání (kadeřníci, číšníci apod.).

Tabulka č. 17: Přehled středních škol na území MAS Rozvoj Krnovska

Název školy	Kapacita střední školy
Střední odborná škola a Základní škola, Město Albrechtice, příspěvková organizace	440
Střední odborná škola dopravy a cestovního ruchu, Krnov, příspěvková organizace	400
Gymnázium, Krnov, příspěvková organizace	480
Střední umělecká škola varhanářská, o.p.s.	30
Střední pedagogická škola a Střední zdravotnická škola, Krnov, příspěvková organizace	753
Střední škola průmyslová, Krnov, příspěvková organizace	490
Mateřská škola, Základní škola a Střední škola Slezské Diakonie Krnov	28

Zdroj: MŠMT rejstřík škol a školských zařízení

Přehled ostatních vzdělávacích institucí a školských zařízení

Základní umělecké školy jsou na území MAS Rozvoj Krnovska tři. Dvě jsou v Krnově a jedna je ve městě Město Albrechtice. V Krnově je jedna základní umělecká škola zřízená Moravskoslezským krajem. Toto platí i pro ZUŠ v Městě Albrechtice, a druhá ZUŠ v Krnově je zřízená soukromou osobou ve formě společnosti s ručením omezeným. Středisko volného času Méda má přibližně sedmdesát zájmových kroužků. Nabízí své kroužky jak dětem z mateřských škol, tak ze škol základních (první i druhý stupeň) a středních a koneckonců i dospělým. Vedle střediska volného času poskytují mimoškolní aktivity a činnosti rovněž školní družiny a kluby.

Tabulka č. 18: Přehled školských zařízení v jednotlivých obcích MAS Rozvoj Krnovska (k 31. 12. 2019)

	ZUŠ	SVČ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné ⁹
Celkem	3	1	18	11	31
Bohušov, Býkov-Láryšov, Čaková, Dívčí Hrad, Heřmanovice, Hlinka, Janov, Krasov, Petrovice, Rusín, Liptaň, Slezské Pavlovice, Vysoká	0	0	0	0	0
Brantice	0	0	1	1	2
Holčovice	0	0	1	1	2
Hošťálkovy	0	0	1	1	1
Jindřichov	0	0	1	1	2
Krnov	2	1	6	0	10
Lichnov	0	0	1	1	2
Město Albrechtice	1	0	2	1	3
Osoblaha	0	0	1	1	2
Slezské Rudoltice	0	0	1	1	1
Třemešná	0	0	1	1	2
Úvalno	0	0	1	1	2
Zátor	0	0	1	1	2

Zdroj: MŠMT rejstřík škol a školských zařízení

7. Zdravotnictví

Na území MAS Rozvoj Krnovska se nachází jedna nemocnice – Sdružené zdravotnické zařízení Krnov, příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Moravskoslezský kraj, a její detašované pracoviště se nacházejí rovněž ve Městě Albrechtice. Lze konstatovat, že toto zařízení pokrývá potřeby území v rámci nemocniční péče. Zařízení lékárenské péče se nachází ve městě Krnov a ve Městě Albrechticích.

Ordinace praktických lékařů (včetně detašovaných pracovišť) se nachází v 11 obcích, ordinace praktických lékařů pro děti a dorost pak ve 13 obcích (vč. detašovaných pracovišť).

Tabulka č. 19: Zdravotnická zařízení v obcích na území MAS Rozvoj Krnovska¹⁰

Typ zařízení	Počet zařízení	Obce
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	1	Krnov
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	21	Brantice, Holčovice, Jindřichov, Krnov (10), Lichnov, Liptaň, Město Albrechtice (2), Osoblaha, Slezské Rudoltice, Třemešná, Zátor
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	17	Brantice, Heřmanovice, Holčovice, Jindřichov, Krnov (7), Lichnov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Slezské Rudoltice, Zátor

⁹ Mezi „Jiné“ patří tělocvičny a hřiště, kterých je na území v jednotlivých ZŠ celkem 31.

¹⁰ Zdroj: Městské a obecní statistiky, údaje k 31. 12. 2013.

Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře – stomatologa	21	Brantice, Krnov (17), Lichnov, Město Albrechtice, Třemešná
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře – gynekologa	6	Krnov (4), Město Albrechtice, Osoblaha
Zařízení lékařské péče	9	Krnov (8), Město Albrechtice
Nemocnice a její detašované pracoviště	1	Krnov (včetně Město Albrechtice)
Odborné léčebné ústavy	1	Město Albrechtice
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	Město Albrechtice
Ostatní lůžková zařízení	1	Krnov
Detašované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci	1	Krnov, Město Albrechtice

Zdroj: Městské a obecní statistiky

8. Sociální péče a sociální služby

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách definuje tři typy sociálních služeb – sociální poradenství, sociální péči, sociální prevenci a jejich jednotlivé druhy – např. základní sociální poradenství, osobní asistence, raná péče atd.

Tabulka č. 20: Druhy sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Sociální poradenství	Sociální péče	Sociální prevence
základní	Osobní asistence	Raná péče
odborné	Pečovatelská služba	Telefonní krizová pomoc
	Tísňová péče	Tlumočnické služby
	Průvodcovské a předčitatelské služby	Azylové domy
	Podpora samostatného bydlení	Dům na půl cesty
	Odlehčovací služby	Kontaktní centra
	Centra denních služeb	Krizová pomoc
	Denní stacionáře	Intervenční centra
	Týdenní stacionáře	Nízkoprahová denní centra
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
	Domovy pro seniory	Noclehárny
	Domovy se zvláštním režimem	Služby následné péče
	Chráněné bydlení	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
		Sociálně terapeutické dílny
		Terapeutické komunity
		Terénní programy
		Sociální rehabilitace

Zdroj: zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Na území Krnovska jsou celkově poskytovány a zaregistrovány, ať již organizacemi sídlícími na území Krnovska či organizacemi, které zde pouze působí, čtyři služby sociálního poradenství, 21 služeb sociální prevence a 30 služeb sociální péče (viz tabulka č. 21).

Odborné sociální poradenství na tomto území se poskytuje osobám žijícím ve velmi sociálně slabých částech území MAS Rozvoj Krnovska -zejména v osoblažském výběžku, osobám, které se v důsledku svého zdravotního postižení či věku ocitly v nepříznivé situaci, a osobám nezaměstnaným, kterým jsou poskytovány služby profesního poradenství, vzdělávacích kurzů a dalších.

Na území nejsou zaregistrovány tyto služby - tísňová péče, průvodcovské a předčitatelské služby, odlehčovací služby, centra denních služeb, týdenní stacionáře, telefonická krizová pomoc, tlumočnické služby, dům na půl cesty, krizová pomoc, intervenční centra, služby následné péče, terapeutické komunity. Celkem tedy 12 z 33 celkových druhů sociálních služeb uvedených v zákoně. Vzhledem k statistickým ukazatelům území, jako je například stárnutí populace, bude nutné některé služby zřídit nebo rozšířit, zejména například odlehčovací služby. Na území MAS operují terénní hospicové služby, jejichž kapacita je limitovaná a ve vzdálenějších obcích je tato služba nedostupná. Na území MAS operují terénní hospicové služby, jejichž kapacita je limitovaná a ve vzdálenějších obcích je tato služba nedostupná.

Sociální služby jsou v drtivé většině případů situovány do spádových obcí a měst (Osoblaha, Město Albrechtice, Krnov) s tím, že služby buďto vyjíždějí do okolních obcí nebo jsou služby navštěvovány přímo v zařízení poskytovatele. Co je možné z tabulky rovněž vyčíst, je zaměření služeb především na cílovou skupinu rodiny s dětmi, děti a mládež, senioři, tělesně a duševně postižení.

Potřebnost sociálních služeb je v rámci obcí MAS Rozvoj Krnovska pravidelně zjišťována díky fungujícímu střednědobému plánování rozvoje sociálních služeb. Na daném území plánuje město Krnov pro své území včetně obcí spadajících pod město Krnov jako obec II. typu, město Město Albrechtice pro své území včetně obcí spadajících pod Město Albrechtice jako obec II. typu a třetím „plánovačem“ je nezisková organizace Osoblažský cech, z.ú. plánující spolu s obcí Osoblaha pro obce Osoblažska. Jako společné jmenovatele všech tří střednědobých plánů sociálních služeb jmenujme služby pro seniory a přípravu na stárnoucí populaci, zlepšovat podmínky a zázemí pro poskytování sociálních služeb, podpora rodin s dětmi a osob ohrožených sociálním vyloučením, zvýšit informovat obyvatel o sociálních službách a jejich možnostech.

Tabulka č. 21: Přehled sociálních služeb poskytovaných v obcích MAS Rozvoj Krnovska

Přehled sociálních služeb poskytovaných v obcích MAS Rozvoj Krnovska							
IČO	Název poskytovatele	Druh sociální služby	Identifikátor	Územní působnost služby: Ambulantní forma: působnost totožná s místem poskytování. Terénní forma: výčet obcí, kde je služba poskytována, garantována	Místo poskytování služby: obec, kde se nachází zařízení služby, městské obvody ani místní části u místa poskytování nejsou uváděny	Forma služby	Převažující cílová skupina služby
22892150	Althaia o.p.s.	odborné sociální poradenství	3324815	Osoblaha, Dívčí Hrad, Hlinka	Osoblaha, Dívčí Hrad, Hlinka	ambulantní	osoby v krizi
22892150	Althaia o.p.s.	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	5799165	Osoblaha, Dívčí Hrad, Hlinka	Osoblaha, Dívčí Hrad, Hlinka	ambulantní, terénní	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
22892150	Althaia o.p.s.	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	8842992	Osoblaha, Dívčí Hrad, Hlinka	Osoblaha, Dívčí Hrad, Hlinka	ambulantní/terénní	rodiny s dítětem/děťmi
02771527	Anděl Strážný z. ú.	tísňová péče	8384795	obce MAS Rozvoj Krnovska	Třinec	terénní	senioři
40613411	Armáda spásy v České republice, z. s.	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	3724158	Krnov	Krnov	ambulantní/terénní	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
40613411	Armáda spásy v České republice, z. s.	nízkoprahová denní centra	4411471	Krnov	Krnov	ambulantní	osoby bez přístřeší
40613411	Armáda spásy v České republice, z. s.	azylové domy	4714749	Krnov	Krnov	pobytová	osoby bez přístřeší
40613411	Armáda spásy v České republice, z. s.	terénní programy	5913318	Krnov	Krnov	terénní	osoby bez přístřeší
40613411	Armáda spásy v České republice, z. s.	noclehárny	6695046	Krnov	Krnov	ambulantní	osoby bez přístřeší
47607483	Bílý kruh bezpečí, z.s.	intervenční centra	5038493	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava, Opava	ambulantní/terénní	oběti domácího násilí
47607483	Bílý kruh bezpečí, z.s.	odborné sociální poradenství	8258265	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	ambulantní/terénní	oběti domácího násilí
26593548	Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o.p.s.	odborné sociální poradenství	8268769	Bruntál, Krnov, Vrbno pod Pradědem	Bruntál, Krnov, Vrbno pod Pradědem	ambulantní/terénní	osoby se zdravotním postižením
26593548	Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o.p.s.	osobní asistence	9697179	obce MAS Rozvoj Krnovska	Bruntál	terénní	osoby se zdravotním postižením

00847267	Centrum psychologické pomoci, příspěvková organizace	telefonická krizová pomoc	6601902	obce MAS Rozvoj Krnovska	Karviná	terénní	osoby v krizi
02407451	Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o.p.s	tlumočnické služby	1926246	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	ambulantní/terénní	osoby se sluchovým postižením
00675547	Česká unie neslyšících, z.ú.	tlumočnické služby	6638773	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	ambulantní, terénní	osoby se sluchovým postižením
00846325	Domov pro seniory Krnov	pečovatelská služba	2614647	Krnov	Krnov	terénní	senioři
00846325	Domov pro seniory Krnov	domovy se zvláštním režimem	4325007	Krnov	Krnov	pobytová	osoby s chronickým duševním onemocněním
00846325	Domov pro seniory Krnov	domovy pro seniory	7863507	Krnov	Krnov	pobytová	senioři
45234663	Domov pro seniory Osoblaha, příspěvková organizace	domovy pro osoby se zdravotním postižením	4070775	Osoblaha	Osoblaha	pobytová	osoby se zdravotním postižením
45234663	Domov pro seniory Osoblaha, příspěvková organizace	domovy pro seniory	4632045	Osoblaha	Osoblaha	pobytová	senioři
25852345	EUROTOPIA.CZ, o.p.s.	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1515547	Krnov	Krnov	ambulantní/terénní	děti a mládež od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
25852345	EUROTOPIA.CZ, o.p.s.	terénní programy	1903454	Krnov	Krnov	terénní	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách
25852345	EUROTOPIA.CZ, o.p.s.	odborné sociální poradenství	6743224	Krnov	Krnov	ambulantní/terénní	rodiny s dítětem /dětmi
00846384	Harmonie, příspěvková organizace	sociálně terapeutické dílny	4259789	Město Albrechtice	Město Albrechtice	ambulantní	osoby s mentálním postižením
00846384	Harmonie, příspěvková organizace	chráněné bydlení	6519577	Krnov, Město Albrechtice, Osoblaha	Krnov, Město Albrechtice, Osoblaha	pobytová	osoby s mentálním postižením
00846384	Harmonie, příspěvková organizace	domovy pro osoby se zdravotním postižením	6795010	Krnov	Krnov	pobytová	osoby s mentálním postižením
48806510	Charita Krnov	pečovatelská služba	1540602	Hošťálkovo, Krasov, Krnov, Liptaň, Rusín, Slezské Rudoltice, Třemešná, Úvalno, Zátor	Krnov	terénní	senioři
48806510	Charita Krnov	domovy se zvláštním režimem	6416850	Město Albrechtice	Město Albrechtice	pobytová	osoby s chronickým duševním onemocněním

48806510	Charita Krnov	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	7877713	Krnov	Krnov	ambulantní	děti a mládež od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
48806510	Charita Krnov	denní stacionáře	8049254	Krnov	Krnov	ambulantní	senioři
44940998	Charita Ostrava	domovy se zvláštním režimem	9564778	Krnov	Krnov	pobytová	osoby s chronickým duševním onemocněním
01606085	JINAK, o.p.s.	podpora samostatného bydlení	5894112	Osoblaha	Osoblaha	terénní	osoby s kombinovaným postižením
01606085	JINAK, o.p.s.	sociálně terapeutické dílny	2025647	Osoblaha	Osoblaha	ambulantní	osoby s kombinovaným postižením
26588773	KAFIRA o.p.s.	sociální rehabilitace	4508339	obce MAS Rozvoj Krnovska	Opava	ambulantní/terénní	osoby se zrakovým postižením
22735283	Krizové centrum Ostrava, z. s.	krizová pomoc	9861220	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	pobytová/ambulantní/terénní	osoby v krizi
26598086	Krystal Help, z.ú.	terénní programy	1336555	Krnov	Krnov	terénní	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
26598086	Krystal Help, z.ú.	odborné sociální poradenství	1153561	Bruntál, Krnov	Bruntál, Krnov	ambulantní/terénní	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
26598086	Krystal Help, z.ú.	kontaktní centra	7816835	Krnov	Krnov	ambulantní	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
22717005	Lexikona, z. s.	odborné sociální poradenství	2434458	Krnov	Krnov	ambulantní/terénní	rodiny s dítětem/děťmi
26010585	Linnet eu s.r.o.	tísňová péče	9509809	obce MAS Rozvoj Krnovska	Dobruška	terénní	senioři
00635162	Městská nemocnice Ostrava, příspěvková organizace	telefonická krizová pomoc	2070205	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	terénní	osoby v krizi
26850176	Mobilní hospic Ondrášek, o.p.s.	odborné sociální poradenství	8949406	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	terénní	osoby v krizi
70632596	Podané ruce-osobní asistence	osobní asistence	9781801	obce MAS Rozvoj Krnovska	Frydek-Místek, Ostrava	terénní	osoby se zdravotním postižením
00844004	Psychiatrická nemocnice v Opavě	služby následné péče	4087764	obce MAS Rozvoj Krnovska	Opava	pobytová	osoby s chronickým duševním onemocněním
25380443	Renarkon, o.p.s.	služby následné péče	1987447	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	pobytová/ambulantní	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
25380443	Renarkon, o.p.s.	terapeutické komunity	3734845	obce MAS Rozvoj Krnovska	Čeladná	pobytová	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
44990901	ROZKOŠ bez RIZIKA z.s.	odborné sociální poradenství	8423193	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	ambulantní	osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy
44990901	ROZKOŠ bez RIZIKA z.s.	terénní programy	4441304	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	terénní	osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy

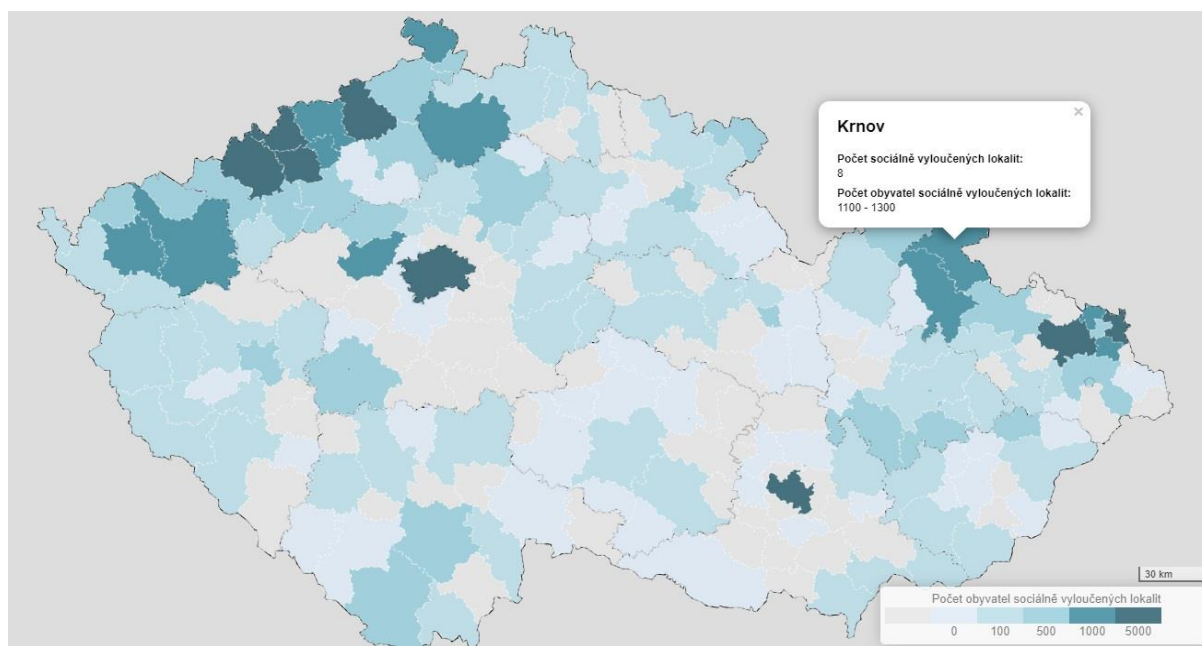
00844641	Sdružené zdravotnické zařízení Krnov, příspěvková organizace	sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	5175709	Město Albrechtice	Město Albrechtice	pobytová	senioři
65399447	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, z. s.	odborné sociální poradenství	2026800	obce MAS Rozvoj Krnovska	Frýdek-Místek, Nový Jičín, Opava	ambulantní/terénní	osoby se zrakovým postižením
65399447	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, z. s.	odborné sociální poradenství	2500401	obce MAS Rozvoj Krnovska	Frýdek-Místek, Nový Jičín, Opava	ambulantní/terénní	osoby se zrakovým postižením
65468562	Slezská diakonie	terapeutické komunity	2011550	obce MAS Rozvoj Krnovska	Komorní Lhotka	pobytová	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
65468562	Slezská diakonie	podpora samostatného bydlení	2823001	Bruntál, Krnov, Město Albrechtice, Staré Město-Nová Véska	Krnov, Bruntál	terénní	osoby s mentálním postižením
65468562	Slezská diakonie	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	4316714	obce MAS Rozvoj Krnovska	Krnov, Město Albrechtice, Osoblaha, Rýmařov	terénní	rodiny s dítětem/dětmi
65468562	Slezská diakonie	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	4382973	Holčovice, Jindřichov, Město Albrechtice, Vysoká	Město Albrechtice, Holčovice, Jindřichov, Vysoká	ambulantní	děti a mládež od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
65468562	Slezská diakonie	odborné sociální poradenství	5875485	Bruntál, Krnov, Rýmařov	Bruntál	ambulantní/terénní	oběti domácího násilí
65468562	Slezská diakonie	sociálně terapeutické dílny	6624329	Krnov	Krnov	ambulantní	osoby s mentálním postižením
65468562	Slezská diakonie	intervenční centra	7219229	obce MAS Rozvoj Krnovska	Havířov	ambulantní/terénní	oběti domácího násilí
65468562	Slezská diakonie	sociální rehabilitace	8467500	Krnov, Město Albrechtice	Krnov	ambulantní/terénní	osoby s chronickým duševním onemocněním
65468562	Slezská diakonie	raná péče	8788535	obce MAS Rozvoj Krnovska	Krnov	ambulantní/terénní	rodiny s dítětem /dětmi
65468562	Slezská diakonie	denní stacionáře	9243486	Krnov	Krnov	ambulantní	osoby s kombinovaným postižením
26611716	Tichý svět, o.p.s.	sociální rehabilitace	4385424	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	terénní/ambulantní	osoby se sluchovým postižením
25863151	TyfloCentrum Ostrava, o. p. s.	sociální rehabilitace	6472829	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	ambulantní/terénní	osoby se zrakovým postižením
26200481	Tyfloservis, o.p.s.	sociální rehabilitace	4276818	obce MAS Rozvoj Krnovska	Ostrava	ambulantní/terénní	osoby se zrakovým postižením

Zdroj: Krajská síť sociálních služeb MSK, rok 2020

Sociálně vyloučené lokality¹¹

K sociálním službám je třeba rovněž zmínit i sociální vyloučení (sociální exkluze). Vedle strukturální sociální exkluze se v regionu MAS Rozvoj Krnovska nalézají i prostorově identifikovatelné sociálně vyloučené lokality, ve kterých je koncentrace sociálním vyloučením postižených nebo ohrožených obyvatel vyšší a které jsou doplněny sociální distancí ke zbytku obce. Zdaleka nejsilnější je tato distance v Osoblaze vůči přistěhovaným Romům. Největší lokalitou je ta v obci **Osoblaha** prostorově vymezená blokem bytových domů na ulici Hlavní. Naopak nejmenší sociálně vyloučená lokalita je v obci **Slezské Pavlovice**. Zde se jedná o jeden bytový dům. Co se týká obyvatelstva lokalit, je nejhomonější sociálně-vyloučená lokalita v obci **Hlinka** a v obci **Dívčí Hrad**, kde žijí starousedlíci a jejich potomci, a v obci Slezské Pavlovice, kde naopak žijí Romové. V **Krnově** byly identifikovány další 4 lokality s vyšší koncentrací sociálně vyloučených osob. Jedná se zejména o: lokalitu 1 (ul. Vrchlického, Mánesova, Alšova); lokalitu 2 (ul. Stará a Libušina); lokalitu 3 (ul. Požárníků); lokalitu 4 (ul. Albrechtická). Dle dat MPSV je na území MAS Rozvoj Krnovska celkem 8 sociálně vyloučených lokalit.

Obrázek č. 3: Mapa – Základní demografické informace v kontextu sociálního vyloučení

Zdroj: www.esfcr.cz

Významným aspektem je věková struktura obyvatelstva. Celkem 14 procent obyvatel je v předproduktivním věku 0 až 14 let, 64 procent tvoří osoby v produktivní věkové skupině od 15 do 64 let a celkem 22 procent obyvatel tvoří osoby starší 65 let. Průměrný věk v MAS Rozvoj Krnovska v lednu 2019 činil 43,5 let (v roce 2015 byl průměrný věk 42,4 let). Statistiky ČSÚ evidovaly relativně nevyrovnaný počet žen a mužů v poměru 12 264 k 11 331, což lze interpretovat i vyšším dožitím žen seniorek či častěji odchodem mužů za „zaměstnáním“ do jiného regionu ČR

21,3% obyvatel na území MAS Rozvoj Krnovska disponovalo k roku 2011 (SLDB) pouze základním vzděláním (průměr v Moravskoslezském kraji 19,6 %). Vyšším poměrem je i zastoupení osob s ukončeným středním vzděláním bez maturity, kterého dosáhlo 37,1 % obyvatel (průměr v Moravskoslezském kraji byl 35,1%). Podíl počtu obyvatel se středoškolským vzděláním zakončeným

¹¹ Tematický akční plán pro oblast dluhové problematiky a sociálního bydlení ve městě Krnov 2019–2022

maturitou byl 28,8 % (průměr v Moravskoslezském kraji byl 29,4%). Podíl počtu obyvatel s vysokoškolským vzděláním byl 7,8% (průměr v Moravskoslezském kraji byl 11,2%). Struktura zastoupeného vzdělání (jeho podílu) odpovídá historicky dlouhodobému průmyslovému a zemědělskému směřování regionu.

Dlouhodobá migrace obyvatel v produktivním věku spolu se stárnutím obyvatelstva přímo ovlivňuje charakter a obsah lokální sociální politiky. Tento trend se přímo projevuje v oblasti bytové politiky (senioři jako ohrožená skupina na trhu s byty, nedostupnost bydlení pro mladé, prostor pro bytovou lichvu atd.) či ovlivňuje úspěšnou realizaci aktivní politiky zaměstnanosti (nedostatek pracovní síly pro potenciální zaměstnavatele, zatížení osob exekucemi) atd. Z hlediska výše uvedeného, lze konstatovat, že Krnov (spolu s celým územím MAS Rozvoj Krnovska), naplňují níže uvedená základní kritéria strukturálně vyloučeného regionu:

- zhoršená dopravní dostupnost,
- nepřítomnost velkých zaměstnavatelů a/nebo nedostatečná pestrost nabídky zaměstnání, relativně nízká výše průměrných mezd spjatá s fenoménem pracující chudoby,
- nízké pokrytí službami,
- vysoký počet obyvatel zaměstnaných v jednom odvětví,
- vyšší počet exekucí,
- vyšší zastoupení osob s nižší kvalifikací,
- zhoršená dostupnost služeb (sociálních, zdravotních, kulturních),
- vyšší počet seniorů a stárnutí populace,
- migrace osob v produktivním věku z regionu (včetně Krnova) do velkých měst,
- zvyšující se riziko bytové lichvy.

9. Spolky – život v obcích

Na Krnovsku působí více než 300 (dle IČ finančního úřadu Krnov) společenských, kulturních nebo sportovních spolků, klubů, zájmových organizací. Ty plní klíčovou funkci při udržování mezilidských vztahů a tradic ve venkovském prostoru. V obcích na venkově je spolková činnost tradičně rozšířená v rámci neziskových subjektů, mysliveckých sdružení, dobrovolných hasičů apod. Tělovýchovné jednoty nejčastěji sdružují fotbalisty, tenisty, volejbalisty aj.

V posledních letech výrazně přibývá organizací, které náplň své činnosti zaměřují také na obnovu tradic v území, ochranu přírody, osvětovou činnost, na zvyšování povědomí občanů o území a probuzení jejich hrdosti k území, ve kterém žijí. Některé z nich mají ve své náplni komunitní zaměření přímo uvedeno.

Zájmové organizace se v rámci svých možností snaží postupně modernizovat technickou i materiální základnu pro svou činnost. Přes dílčí zlepšení existuje celkově stále vysoký skrytý dluh ve stavu infrastruktury pro sport a volný čas. Chybí především moderní materiálové vybavení spolků, které zvýší jejich atraktivitu hlavně u dětí a mládeže. V dnešní době je také nutné vhodnou formou podpořit dobrovolnictví, kterého rapidně ubývá. Stále ještě přežívá názor, že infrastrukturou pro sport a volný čas se myslí především fotbalové hřiště, které má většina obcí, a poté sportovní prostor u školských zařízení. Velmi často funguje fotbalové hřiště jako alternativní prostor ke konání kulturně-společenských akcí. Tato úzká sportovní infrastruktura s nedostatečným vybavením a zázemím však nenabízí mládeži dostatečnou nabídku moderních, atraktivních sportovních aktivit. Technickým zázemím je také velmi omezena možnost zapojit do činnosti znevýhodněné občany například se zdravotním hendikepem. Výjimkou je snad pouze město Krnov.

Je dobře, že nabídku volnočasových aktivit nabízí stále se rozšiřující počet nízkoprahových zařízení pro děti a mládež. Celkově lze konstatovat, že kulturně-společenský život je ve většině obcí na uspokojivé úrovni. A to především díky práci vždy alespoň jednoho či dvou funkčních a aktivních místních spolků (zpravidla Svaz žen, Sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovné jednoty, svaz myslivců a další). Tyto organizace se velmi často ve spolupráci s obcí starají o kulturní dění ve své obci. Jak již

bylo zmíněno, nedostatkem ve většině obcí je úroveň technického vybavení a zázemí pro realizaci kulturně společenských aktivit. Ty velmi často limitují konání větších kulturně společenských podniků. Přesto se konají v některých obcích velké, tradiční kulturní akce (např. hudební festival v Krnově, Holčovicích a Osoblaze), slavnosti obcí, plesy, stavění a kácení májky, pálení čarodějnic, dožínky a taneční zábavy, gastro festivaly.

Centrem kulturně-společenského a spolkového života je logicky město Krnov. Ve spolupráci s místními organizacemi pořádá pravidelně spoustu kulturních aktivit širokého spektra. Samostatnou kapitolou je známý hudební klub Kofola music club, pořádající nejen hudební produkce, ale také mnoho volnočasových aktivit a podílí se na organizaci akcí v jiných obcích regionu.

Významnou roli ve městě, ale také pro okolní obce má Středisko volného času Méda. Pod touto organizací je soustředěno na 88 zájmových útvarů pro všechny věkové kategorie, a to na celkem čtrnácti místech. Několik desetiletí činnosti Dechového orchestru mládeže Krnov udržuje u mládeže vztah k hudbě a také hrdost na své město ve světě.

Na základě historického kontextu vývoje území Krnovska (po odsunu původního obyvatelstva) v regionu neexistuje folklór s pevnou tradicí a zázemím, tak jak tomu jinde velmi často je. Výjimkou jsou zažitá tradice řecké části obyvatelstva.

Tabulka č. 22: Kulturní, sportovní a společenská vybavenost v obcích MAS Rozvoj Krnovska

Typ zařízení	Obce
Veřejná knihovna vč. poboček	Bohušov, Brantice, Dívčí Hrad, Heřmanovice, Hlinka, Holčovice, Hošťálkovy, Janov, Jindřichov, Krasov, Krnov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Slezské Pavlovice, Slezské Rudoltice, Třemešná, Vysoká, Úvalno, Zátor
Stálá kina	Krnov
Divadlo	Krnov
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	Holčovice, Hošťálkovy, Janov, Jindřichov, Lichnov, Krnov, Město Albrechtice, Osoblaha (2), Úvalno
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	Krnov, Úvalno
Kulturní zařízení ostatní	Bohušov, Brantice, Čaková, Dívčí Hrad, Heřmanovice, Hlinka, Hošťálkovy, Jindřichov, Krasov, Krnov, Lichnov, Liptaň, Město Albrechtice, Město Albrechtice, Osoblaha, Petrovice, Rusín, Slezské Pavlovice, Slezské Rudoltice, Třemešná, Vysoká, Zátor, Úvalno
Středisko pro volný čas dětí a mládeže ¹²	Bohušov, Brantice, Dívčí Hrad, Holčovice, Krnov, Lichnov, Liptaň, Slezské Pavlovice, Vysoká, Zátor, Hlinka
Koupaliště a bazény	Holčovice, Krnov, Město Albrechtice, Osoblaha, Úvalno
-z toho kryté	Holčovice, Krnov,
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	Bohušov, Brantice, Čaková, Dívčí Hrad, Heřmanovice, Hlinka, Holčovice, Hošťálkovy, Janov, Jindřichov, Krasov, Krnov, Lichnov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Rusín, Slezské Pavlovice, Slezské Rudoltice, Třemešná, Vysoká, Zátor

¹² Formální a neformální aktivity pořádané pravidelně pro děti a mládež – mimo sociální služby

Tělocvičny (vč. školních)	Brantice, Holčovice, Hošťálkovy, Jindřichov, Krnov, Lichnov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Slezské Rudoltice, Třemešná, Vysoká, Zátor
Stadiony otevřené	Brantice, Krnov, Město Albrechtice, Osoblaha, Zátor
Zimní stadiony kryté i otevřené	Krnov
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem, nebo správcem)	Bohušov, Brantice, Heřmanovice, Holčovice, Krnov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Petrovice*, Rusín, Slezské Rudoltice, Třemešná

* Obec Petrovice má pouze staré hřiště a cvičení probíhá v sále OÚ

Zdroj: vlastní šetření

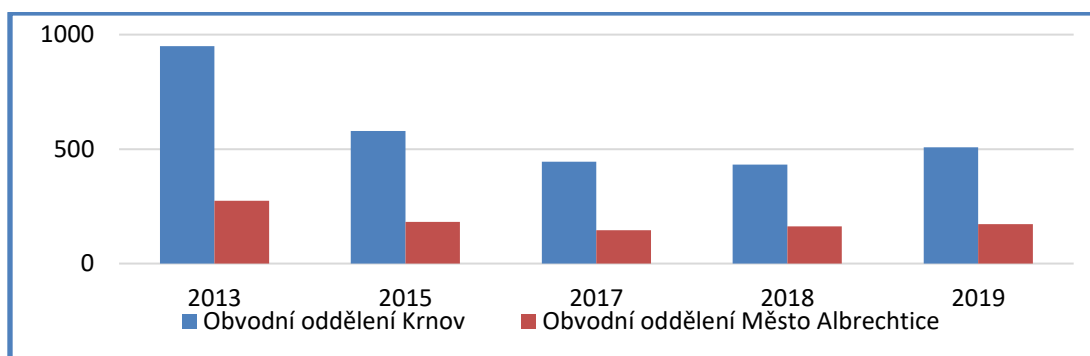
10. Bezpečnost

Krnovsko je svými obyvateli většinou vnímáno jako spíše bezpečné místo k životu. Podstatná část kriminality je spojena se sociálním vyloučením a jejími důsledky (alkoholismus, drogová závislost, závislost na hazardních hrách, bezdomovectví). Převážná část kriminality a s ní spojené problémy se centralizuje ve městě Krnov a v sociálně vyloučených lokalitách.

Na území MAS Rozvoj Krnovska působí Policie ČR se stálými služebnami v Krnově a Městě Albrechticích a obvodním oddělením ve Slezských Rudolticích. V Krnově rovněž dlouhodobě působí Městská policie Krnov. Na území čtyř obcí – Hlinka, Dívčí Hrad, Osoblaha a Slezské Pavlovice působí čtyři Asistenti prevence kriminality.

Od roku 2017 dochází k mírnému nárůstu kriminality. Typy trestných činů a vývoj kriminality uvádíme v následujících grafech.

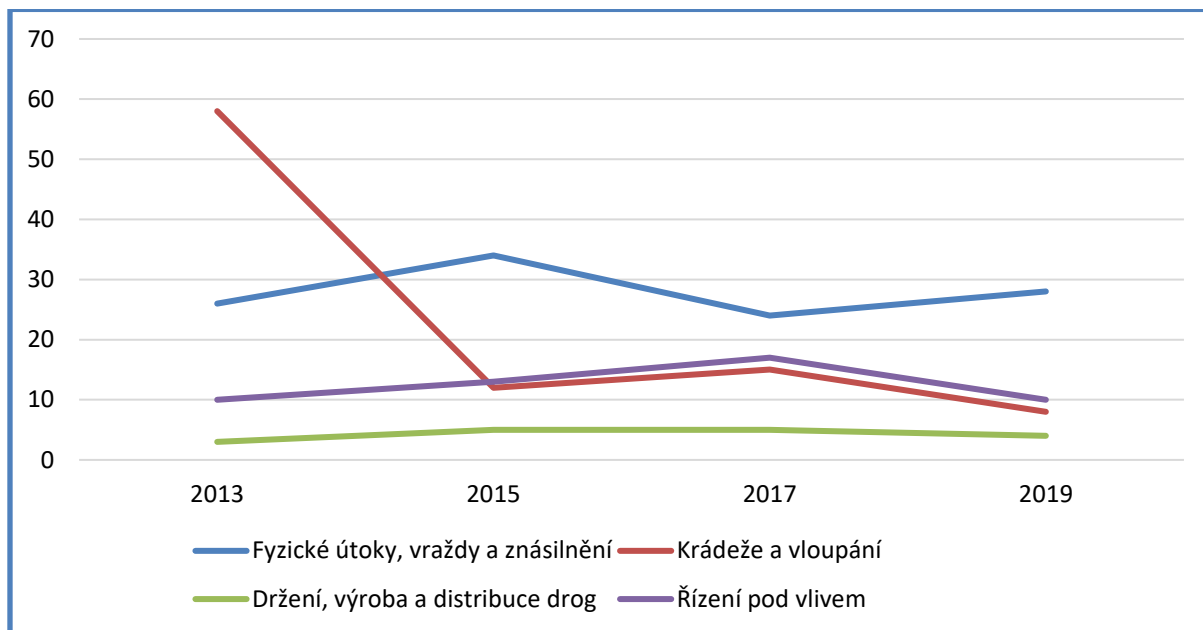
Graf č. 11: Vývoj počtu trestných činů v jednotlivých letech na území MAS Rozvoj Krnovska

Zdroj: www.mapakriminality.cz

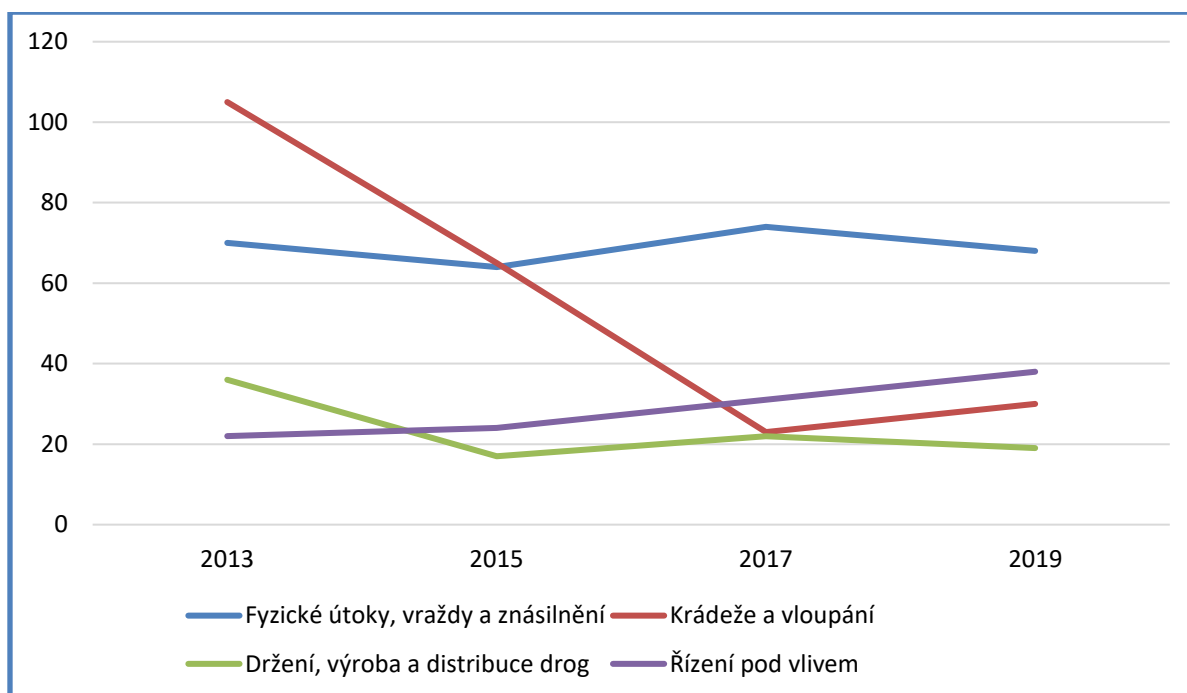

Graf č. 12: Typy a intenzita nejvíce zastoupených trestných činů v jednotlivých letech v obvodním oddělení PČR Město Albrechtice

Zdroj: www.mapakriminality.cz

Graf č. 13: Typy a intenzita nejvíce zastoupených trestných činů v jednotlivých letech v obvodním oddělení PČR Krnov

Zdroj: www.mapakriminality.cz

I přes kroky vedoucí k prevenci kriminality lze konstatovat, že zřejmě bude docházet ke zvyšování kriminality, v optimistickém scénáři ke stagnaci počtu kriminálních případů. A to především na územích sociálně vyloučených lokalit s ohledem na míru nezaměstnanosti

a migraci vzdělané populace. Zde je prostor pro realizaci preventivních programů, k rozšiřování množství nabízených volnočasových aktivit na územích obcí Krnovska.

K bezpečnosti občanů Krnovska bezpodmínečně patří i služby zdravotnictví a jednotky požární ochrany (Tabulka č. 23). Obcím, které na svém území nemají jednotku požární ochrany, je zajištěna požární ochrana jinou jednotkou z obce Krnovska. JPO Jindřichov smluvně zajišťuje požární ochranu Janovu a Petrovicím, JPO Krnov obcím Brantice, Býkov - Láryšov a Krasov, JPO Osoblaha obcím Dívčí Hrad, Hlinka, Slezské Pavlovice, JPO Slezské Rudoltice obci Rusín, JPO Třemešná obci Vysoká, JPO Zátor obci Čaková. Území Krnovska je často postiženo extrémními vlivy počasí. Povodně v r. 1997, 2007 a 2020 (červen a říjen), přívalové deště mající vliv na půdní erozi a splavení orné půdy, vichřice, sucha.

Stále je prostor pro zlepšování a obnovu základního technického zajištění a vybavení jednotek požární ochrany. Potřeba je i zbudovat vodní nádrže pro JPO. Rovněž i obnova a rozšíření technického aparátu související s bojem s živelnými katastrofami.

Tabulka č. 23: Jednotky požární ochrany (JPO) v obcích MAS Rozvoj Krnovska (v roce 2019)

obec	JPO 1	JPO 2	JPO 3	JPO 5
Krnov	1	1		
Hošťálkovy				1
Lichnov				1
Úvalno				1
Zátor				1
M. Albrechtice		1		
Heřmanovice				1
Holčovice				1
Jindřichov		1		
Liptaň				1
Třemešná				1
Osoblaha			1	
Bohušov				1
Slezské Rudoltice			1	
Brantice, Býkov - Láryšov, Čaková, Krasov, Janov, Petrovice, Vysoká, Dívčí Hrad, Hlinka, Rusín, Slezské Pavlovice	0	0	0	0

Zdroj: <http://www.izs-br.cz/jednotky>

11. Bydlení

Město Krnov v závislosti na celkovém počtu obyvatel má nejvíce trvale obydlených bytů a domů z obcí ležících na Krnovsku, poté Město Albrechtice, Brantice, Jindřichov, Úvalno, Lichnov, Zátor a Třemešná. Naproti tomu nejméně trvale obydlených bytů a domů se nachází v periferních obcích území – Rusín, Býkov-Láryšov, Petrovice, Slezské Pavlovice, Hlinka. Jedná se samozřejmě o logický fakt, vzhledem k centrální funkci města Krnov na poli zaměstnanosti, služeb, školství apod.

V posledních letech však pozorujeme aktivity obcí a měst směřující k opravám a rekonstrukcím bytového fondu v jejich vlastnictví. Z provedených rekonstrukcí, které přinesly obcím i nové obyvatele, jmenujme obec Dívčí Hrad (odkoupení a rekonstrukce 4 bytových domů, tj. 28 bytových jednotek), obec Hlinka (odkoupení dvojdomku v místní části Rylovka a jejich rekonstrukce) nebo obec Slezské Rudoltice (odkoupení bytového domu s 24 BJ a jejich postupná rekonstrukce). Další výstavba, ať už ze strany obcí, neziskových organizací či soukromníků, je v plánu i v následujících letech.

Tabulka č. 24. Bytová výstavba 2007–2018

BYTOVÁ VÝSTAVBA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dokončené byty	37	124	38	53	62	55	54	38	110	34	38	101
z toho v rodinných domech	59,5	26,6	68,4	75,5	72,6	67,3	44,4	34,2	30,9	55,9	36,8	42,6
na 1 000 obyvatel	0,9	2,9	0,9	1,3	1,5	1,3	1,3	0,9	2,7	0,8	0,9	2,5
Obytná plocha 1 dokončeného bytu	91,1	60,9	93,5	93,0	88,5	80,1	77,4	62,3	55,9	64,8	58,6	62,4

Zdroj: ČSÚ

V letech 2018-2020 investovalo Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky celkem 16.800.000,-Kč do podpory komunitních domů seniorů a pečovatelských domů. Díky finanční dotaci vzniklo celkem 10 nových jednotek pro seniory v Krnově a 10 v Hošťálkovech, jeden dům s pečovatelskými byty o 8 bytových jednotkách vznikl v obci Jindřichov. Celkové uznatelné náklady těchto projektů činily 47.884.743,-Kč.

Tabulka č. 25: Obydlené byty a domy na území MAS Rozvoj Krnovska (v letech 2001–2011)

obec	Obydlené domy r.2001/r.2011	Obydlené byty r.2001/r.2011
Krnov	2 855/3 002	9 565/9 783
Brantice	323/358	397/438
Býkov – Láryšov	42/47	50/56
Čaková	78/84	90/99
Hošťálkovy	144/153	169/178
Krasov	92/97	118/123
Lichnov	245/259	335/347
Úvalno	255/271	293/329
Zátor	293/297	394/391
M. Albrechtice	750/808	1 213/1 261
Heřmanovice	105/107	137/137
Holčovice	184/191	259/258
Janov	115/97	132/108
Jindřichov	329/317	487/467
Liptaň	128/132	155/163
Petrovice	48/55	56/61
Třemešná	255/253	332/329
Vysoká	81/91	107/118
Osoblaha	128/136	355/366
Bohušov	107/99	161/153
Dívčí Hrad	40/40	99/90
Hlinka	50/49	80/79
Rusín	41/39	57/53
Slezské Pavlovice	39/36	68/69
Slezské Rudoltice	107/100	208/186
Celkem	6 834/7 118	15 317/15 642

12. Životní prostředí, zemědělství a lesnictví

Krajina

Z fyzicko-geografického pohledu většina území Krnovska náleží k provincii Česká vysočina, soustavě Sudetské (též Krkonošsko-jesenické) a pod soustavu Východní Sudety (Jesenické podsestavě). Menší část na severním a východním okraji regionu je součástí Slezské nížiny. Na výběžku Slezské nížiny (v okolí Osoblahy) se nachází nejnižší bod území (řeka Osoblaha na hranici s Polskem, 203 m. n. m.). Nejvyšším bodem Krnovska je Medvědí vrch na území obce Heřmanovice (1216 m. n. m.). Charakteristickým rysem zdejší krajiny je její rozmanitost, kterou je nutné dále zachovávat a pokud možno rozšiřovat. V severovýchodní části na Osoblažsku je to rozsáhlá rovina s teplým podnebím a vhodnými přírodními podmínkami pro zemědělství. Krajina se postupně jihozápadním směrem mění ve vrchovinu, která následně přechází v hornatinu (masív Hrubého Jeseníku) se studeným klimatem a vrcholy přesahující 1000 m. n. m.

Nejdůležitějšími vodními toky odvodňujícími území Krnovska jsou Opava (s přítokem Opavice) a Osoblaha, které se vlévají do Odry. Vysoká rozkolísanost průtoků jednotlivých vodních toků, se projevuje občasnými povodňovými stavy, které působí značné hospodářské škody. Rozmanitost a jedinečnost krajiny s velkým množstvím vrcholů, lesů, rybníků a pestrou faunou a flórou vytváří z Krnovska místo s vysokým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu.

Zajímavý prvek zeleně tvoří parková zeleň v okolí zámků. Jedná se např. o zámky v Branticích, Linhartovech, Jindřichově, Slezských Rudolticích, v Městě Albrechticích. Zámecké zahrady, parky a zeleň na veřejných prostranstvích patří obecně mezi nejvíce vnímané jevy obyvateli a návštěvníky jednotlivých měst a obcí, kdy důležitý není jen stav samotné zeleně, ale také související mobiliář a další vybavenost. Veřejná prostranství (nejen parky) vnímají obyvatelé a návštěvníci zejména ve spojitosti s užitkovostí takového prostoru pro volnočasové aktivity, rekreaci, cykloturistiku, pobyt pro rodiny s dětmi atd.

Ochrana ovzduší

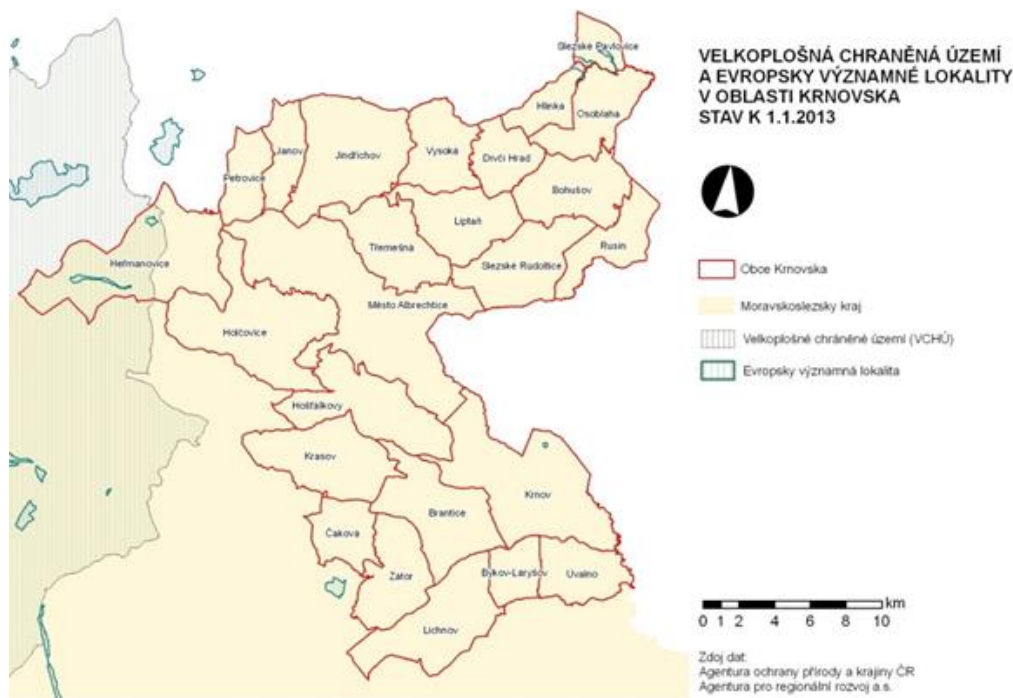
Díky venkovskému charakteru regionu, nepřítomnosti velkých průmyslových zdrojů znečištění i relativně nižší intenzitě tranzitní dopravy je kvalita ovzduší zvláště v porovnání s velkými aglomeracemi Moravskoslezského kraje dobrá. Nicméně i na Krnovsku dochází k nárůstu znečištění prachovými částicemi z lokálního vytápění, prašnost je možné omezit zakládáním ploch a prvků veřejné zeleně. Vzhledem k vývoji cen zemního plynu může docházet k častějšímu návratu domácností i v plynofikovaných obcích k vytápění tuhými palivy. Naopak kvalitu ovzduší pozitivně ovlivňuje modernizace topných systémů v rámci kotlíkových dotací. Velkým přínosem pro kvalitu ovzduší tak byly kotlíkové dotace běžící ve 3 kolech. V tom třetím pomohla MAS Rozvoj Krnovska cca 120 žadatelům vypracovat a podat žádost o kotlíkovou dotaci s možností půjček financovaných ze Státního fondu životního prostředí. Některé obce tuto pomoc svým občanům zajistily jiným způsobem. V zimním období za nepříznivých rozptylových podmínek kvalitu ovzduší negativně ovlivňuje i situace v celém Moravskoslezském kraji a v přeshraničních regionech v Polsku.

Ochrana přírody

Část území obce Heřmanovice zasahuje do CHKO Jeseníky. Na území Krnovska se dále nachází čtyři přírodní rezervace, čtyři přírodní památky, a patnáct památných stromů a čtyři evropské významné lokality soustavy NATURA 2000. Na území nezasahuje žádná národní přírodní rezervace a ani není žádná zapsaná národní přírodní památka.

V obcích, kde byly poskytnuty půjčky občanům ze Státního fondu životního prostředí k realizaci kotlíkových dotací, budou podpořeny projekty na ochranu životního prostředí.

Obrázek č. 4: Chráněná území na území MAS Rozvoj Krnovska

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, ARR, a.s.

Tabulka č. 26: Přírodní památky

Kód	Název	Rozloha (ha)	Obec	Vyhlášeno
215	Liptaňský bludný balvan	0,0025	Liptaň	26.04.1996
283	Oblík u Dívčího Hradu	0,0858	Dívčí Hrad	26.04.1966
1190	Staré hliniště	4,39	Krnov	25.10.1999
3292	Osoblažský výběžek	96,124	Hlinka, Osoblaha, Slezské Pavlovice	04.06.2013

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody, 2020

Tabulka č. 27: Přírodní rezervace

Kód	Název	Rozloha (ha)	Obec	Vyhlášeno
2206	Džungle	9,9482	Slezské Pavlovice	01.01.2003
1192	Krasovský kotel	11,4634	Krasov	25.10.1989
355	Radim	19,25	Krasov	17.12.1970
2078	Velký Pavlovický rybník	0,7631	Hlinka, Osoblaha, Slezské Pavlovice	01.01.2000

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody, 2020

Významné prvky územní ekologické stability tvoří hlavně lesní celky a břehové a nivní oblasti. V roce 2004 byly na území Krnovska vyhlášeny čtyři evropsky významné lokality Evropské soustavy chráněných území NATURA 2000.

Tabulka č. 28: Evropsky významné lokality Soustavy NATURA 2000

Kód	Název	Rozloha (ha)	Obec	Vyhlášeno
3277	Heřmanovice	18,692	Heřmanovice	22.12.2004
3292	Osoblažský výběžek	96,124	Hlinka, Osoblaha, Slezské Pavlovice	22.12.2004
3299	Sokolí potok	49,961	Heřmanovice	22.12.2004
3301	Staré hliniště	4,678	Krnov	22.12.2004

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody, 2020

Tabulka č. 29: Památné stromy

Kód	Název	Počet (ks)	Obec	Vyhlášeno
100538	Arnultovická lípa	1	Jindřichov	14.01.1993
100481	Buk u Drakova	1	Heřmanovice	17.09.2004
100551	Dub u Bohušova	1	Bohušov	16.03.1973
100537	Dub v Čakové	1	Čaková	05.12.1994
100516	Heřmanovická lípa	1	Heřmanovice	16.03.1973
100544	Janovská lípa	1	Janov	04.02.1993
100497	Lípa u kostela	1	Zátor	17.03.2003
100517	Modřín japonský v Heřmanovicích	1	Heřmanovice	16.03.1973
100514	Trojice smrků u bývalé hájenky Svinný potok	3	Jindřichov	09.10.2001
100508	Třešeň pod Holým vrchem	1	Heřmanovice	10.10.2002
100484	Buk převislý v Krnově	1	Krnov	11.11.2004
100536	Dub a buk na náměstí Míru	2	Krnov	06.02.1995
104739	Dub na okruhu	1	Krnov	25.03.2005
105583	Javor v zahradě Miks	1	Krnov	11.06.2002
100542	Lípa na Cvilíně	1	Krnov	16.03.1973

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody, 2020

Vedle běžných se na Krnovsku vyskytuje řada vzácných druhů rostlin a živočichů. V lokalitě Krnov-Krásné Loučky se vyskytuje např. hvozdík pyšný pravý, mečík střechovitý, kosatec sibiřský, okrotice dlouholistá, hladýš prudký, bělolist rolní a vrba rozmarýnolistá. V lokalitě Staré hliniště můžeme nalézt vzácné plazy a obojživelníky např. několik druhů čolka, ropucha zelená, kuňka žlutobřichá, rosnička zelená, užovka obojková, ještěrka obecná a dále vzácné rostliny, jako např. vemeník dvoulistý, lilie zlatohlávek, kosatec žlutý, prstnatec listnatý a okrotice bílá.

V přírodní rezervaci Džungle žijí chránění obojživelníci a plazi a hnízdí zde také několik druhů ohrožených ptáků – žluva hajní, strakapoud prostřední, žluha šedá a datel černý. V době hnízdění je možné zde spatřit vzácného jeřába popelavého. V přírodní rezervaci Krasovský kotel se nachází podmáčené louky s rostlinami mečíku střechovitého, který roste v počtu až 250 kusů na náhorní rovině mezi lesním porostem. Svízel vonný, bažanka vytrvalá, kaprad' samec, vraní oko čtyřlísté, pšeničko

rozkladité a samorostlík klasnatý je možné nalézt v přírodní rezervaci Radim, kde kromě jmenovaných druhů můžeme také nalézt rostliny typické pro horské bučiny.

Prioritou je péče o zachování a další rozšiřování stávajících druhů rostlin a živočichů, a tím podpořit biodiverzitu území.

Ochrana vod

Vodní toky Krnovska jsou mírně znečištěné až znečištěné, a to zejména organickými nečistotami a fosforem. Příčinou je vypouštění splaškových vod do toků a zemědělská činnost. Kvalita povrchové vody je dále ovlivňována kolísáním průtoku v průběhu roku. Kvalita podzemní vody je dobrá, k překročení limitů dochází jen ojediněle. V celém regionu je po ničivých povodních z roku 1997 dlouhodobě věnována zvýšená pozornost protipovodňovým opatřením. Protipovodňové úpravy spočívají v široké škále přírodních, polo přírodních i technických opatření, které obnovují a zvyšují nejen kapacitu říčních i potočních niv, ale především celé krajiny v povodí toků. Jsou připravovány úpravy řeky Opavy v Krnově-Kostelci, Opavice v Hynčicích, pravostranného přítoku Opavice v Holčovicích a Valštejnky v Městě Albrechticích. Velkou pozornost vyvolává plánovaná stavba vodního díla na řece Opavě v Nových Heřminovech. Protipovodňová opatření na Osoblažsku (řeka Osoblaha včetně přítoků) závisí na probíhajících pozemkových úpravách.

Na druhou stranu je Krnovsko, jako většina území Moravskoslezského kraje, ohroženo suchem jako důsledek změn klimatu a je nutné realizovat projekty k zadržení vody v krajině – vytváření vodních a mokřadních biotopů, prostorově začleněných a funkčně provázaných s realizovanými plochami zeleně, které zvyšují retenční potenciál a zpomalují odtoky srážkových vod.

Největší vodní plocha v hektarech náleží městu Krnov a poté obci Bohušov a Osoblaha, nejmenší vodní plocha je v obci Býkov-Láryšov. Největší podíl vodní plochy na celkové výměře je u obcí Hlinka, Slezské Pavlovice a město Krnov. Naopak nejmenší podíl je v obci Krasov (Tabulka č. 30).

Tabulka č. 30: Výměra vodní plochy (ha a %) v obcích MAS Rozvoj Krnovska (k 31. prosinci 2018)

Obec	Celková výměra (ha)	Vodní plochy (ha)	Podíl vodních ploch (%)
Bohušov	2 069,9	50,4	2,43
Brantice	2 674,8	24,8	0,93
Býkov-Láryšov	911,6	0,7	0,77
Čaková	1 193,9	7,4	0,62
Dívčí Hrad	1 204,7	32,4	2,69
Heřmanovice	4 281,2	14,6	0,34
Hlinka	873,8	29,8	3,41
Holčovice	4 059,5	23,3	0,57
Hošťálkovy	2 778,6	11,2	0,40
Janov	1 103,1	5,7	0,52
Jindřichov	3 471,1	29,9	0,86
Krasov	2 580,3	5,7	0,22
Krnov	4 429,4	124,4	2,81
Lichnov	2 729,1	12,3	0,45
Liptaň	2 027,5	6,1	0,30
Město Albrechtice	6 526,4	47,9	0,73
Osoblaha	1 825,0	50,0	2,74
Petrovice	1 107,3	4,2	0,38
Rusín	1 429,2	13,3	0,93

Slezské Pavlovice	663,4	19,3	2,91
Slezské Rudoltice	2 321,5	21,7	0,93
Třemešná	2 096,6	11,8	0,56
Úvalno	1 477,0	17,3	1,17
Vysoká	1 711,9	18,2	1,06
Zátor	1 907,2	23,7	1,24
Celkem	57 452	606,0	1,06

Zdroj: ČSÚ

Zemědělství a lesnictví

Zemědělství jako hospodářská činnost člověka mělo zásadní vliv na utváření krajinného rázu a nakládání s půdou na území MAS Rozvoj Krnovska. Zemědělství ovlivnilo stav zeleně mimo obce především ve druhé polovině 20. století změnou hospodaření. V této době byly vytvořeny velké zemědělské celky a došlo k necitlivým zásahům do krajiny scelováním pozemků, rušením remízků, mezi a menších lesních porostů. Tato opatření mají dodnes za následek značně narušené odtokové poměry a vodní režim v krajině, znečištění vod a degradaci půdy, likvidaci některých stanovišť rostlin a živočichů, kteří měli přirozený ekosystém zemědělskou krajinu. Uvedené zásahy do zemědělské krajiny společně s intenzivním hospodařením, nadměrnou chemizací postupně nastartovaly proces ztráty přirozené úrodnosti půdy, výrazné snížení schopnosti retence vody v krajině, snížení biologické rozmanitosti a snížení početnosti druhů vázaných na zemědělskou krajinu. Obnova krajinné zeleně může kromě řešení nastíněných problémů přispět i k adaptaci na změny klimatu, a to především lepším zadržením vody v krajině a ochranou před extrémními výkyvy počasí.

Z celkové výměry území zaujímá zemědělská půda 49,1 %. Pro účely rostlinné výroby je vhodná orná půda, která tvoří 28,3 % celkové výměry půdy. Trvalé travní porosty představují 18,9% výměry. Marginální podíl na celkové výměře půdy připadá na zahrady (1,9%). Největší podíl zemědělské půdy vykazují katastry obcí Rusín (88,2%), Slezské Pavlovice (84,1%) a Hlinka (79,4%). Nejvíce orné půdy v poměru k celkové výměře obce se nachází rovněž v obcích Rusín (83,2%), Slezské Pavlovice (77,3 %) a Hlinka (76,1 %). Vše dokumentuje Tabulka č. 46.

Tabulka č. 31: Výměra zemědělské půdy (ha % k 31. prosinci 2018)

Obec	Celková výměra (ha)	Orná půda (ha)	Podíl orné půdy v %	Zahrady (ha)	Podíl zahrad v %	Ovocné sady (ha)	Trvalé travní porosty (ha)	Podíl TTP v %	Zemědělská půda (ha)	Podíl ZP na celkové výměře (%)
Bohušov	2069,9	1345,2	65	29,1	1,4	-	145,4	7	1519,7	73,4
Brantice	2674,8	751,8	28,1	76,8	2,9	-	336,9	12,6	1165,4	43,6
Býkov-Láryšov	911,6	138,2	15,2	13,8	1,5	0,6	243,6	26,7	396,2	43,5
Čaková	1193,9	142,7	12	20,9	1,8	0,3	526,6	44,1	690,4	57,8
Dívčí Hrad	1204,7	728,4	60,5	6,2	0,5	1,0	108,8	9	844,5	70,1
Heřmanovice	4281,2	31,8	0,7	24,8	0,6	-	1007,8	23,5	1064,4	24,9
Hlinka	873,8	665,1	76,1	7,0	0,8	-	21,9	2,5	693,9	79,4

Holčovice	4059,5	55,2	1,4	55,8	1,4	-	1114,5	27,5	1225,6	30,2
Hošťálkovy	2778,6	314,6	11,3	53,4	1,9	-	707,4	25,5	1075,4	38,7
Janov	1103,1	6,7	0,6	17,6	1,6	7,5	324,9	29,5	356,8	32,3
Jindřichov	3471,1	1180,3	34	50,7	1,5	17,7	722,3	20,8	1971,1	56,8
Krasov	2580,3	346,2	13,4	31,0	1,2	-	555,6	21,5	932,8	36,2
Krnov	4429,4	1533,0	34,6	223,7	5,1	1,4	435,9	9,8	2194,0	49,5
Lichnov	2729,1	758,0	27,8	49,2	1,8	-	731,9	26,8	1539,0	56,4
Liptaň	2027,5	881,1	43,5	36,0	1,8	-	372,7	18,4	1289,9	63,6
Město Albrechtice	6526,4	1074,5	16,5	130,1	2	-	1636,6	25,1	2841,1	43,5
Osoblaha	1825,0	1279,7	70,1	30,1	1,6	-	28,9	1,6	1338,8	73,4
Petrovice	1107,3	7,7	0,7	14,7	1,3	-	160,3	14,5	182,6	16,5
Rusín	1429,2	1189,0	83,2	20,8	1,5	-	51,0	3,6	1260,8	88,2
Slezské Pavlovice	663,4	513,0	77,3	6,6	1	-	38,6	5,8	558,2	84,1
Slezské Rudoltice	2321,5	1217,3	52,4	38,8	1,7	-	337,9	14,6	1593,9	68,7
Třemešná	2096,6	337,2	16,1	40,2	1,9	4,4	412,5	19,7	794,3	37,9
Úvalno	1477,0	766,1	51,9	21,5	1,5	-	63,2	4,3	850,8	57,6
Vysoká	1711,9	744,4	43,5	30,7	1,8	17,6	288,0	16,8	1080,8	63,1
Zátor	1907,2	391,9	20,5	50,1	2,6	-	402,0	21,1	844,0	44,3
Celkem	57452	16 243	28,3	1082	1,9	51,2	10868	18,9	28244	49,1

Zdroj: ČSÚ

Lesní plochy

Lesy plní významnou úlohu v rámci ekosystému krajiny, a zároveň jsou součástí výrobního sektoru, který je pevně spjat s hospodářskou činností člověka. Pro udržitelný rozvoj krajiny je nezbytné nalezení rovnováhy mezi ekologickou a ekonomickou funkcí lesa. Nejvíce lesních pozemků je na území obcí Město Albrechtice (cca 13 % celých lesních pozemků Krnovska), Heřmanovice (cca 12,4 % celých lesních pozemků Krnovska) a Holčovice (cca 10,6 % celých lesních pozemků Krnovska). Na celém území došlo od roku 2015 k silnému poškození smrkových lesů kůrovcem a docházelo k postupnému vykácení napadených stromů. Bohužel vytěžený lesní porost není zpracováván na území MAS Rozvoj Krnovska.

Tabulka č. 32: Lesní pozemky (ha % k 31. prosinci 2018)

Obec	Lesní pozemky (ha)	Podíl lesní půdy obce na celkové ploše lesní půdy Krnovska (%)
Bohušov	391,9	1,62
Brantice	1 327,7	5,49
Býkov-Láryšov	475,1	1,96
Čaková	455,6	1,88
Dívčí Hrad	235,4	0,97
Heřmanovice	2 997,0	12,38

Hlinka	102,5	0,42
Holčovice	2 559,1	10,57
Hošťálkovy	1 552,3	6,41
Janov	686,8	2,84
Jindřichov	1 262,3	5,22
Krasov	1 511,0	6,24
Krnov	1 136,7	4,70
Lichnov	973,9	4,02
Liptaň	591,5	2,44
Město Albrechtice	3 153,2	13,03
Osoblaha	190,2	0,79
Petrovice	882,6	3,65
Rusín	96,1	0,40
Slezské Pavlovice	10,9	0,05
Slezské Rudoltice	574,8	2,37
Třemešná	1 149,5	4,75
Úvalno	521,0	2,15
Vysoká	503,8	2,08
Zátor	859,7	3,55
Celkem		24 200,6 ha

Zdroj: ČSÚ

Brownfields

Na Krnovsku se vyskytuje vysoký počet nevyužívaných a postupně chátrajících lokalit, jež lze klasifikovat jako tzv. brownfields. Největší z nich se nachází v Krnově v areálu bývalého podniku Karnola. Jde o soubor budov po obou stranách řeky Opavy, které dříve sloužily pro zpracování vlny a příze. Je připraven plán multifunkčního využití areálu, který počítá se vznikem regionálního muzea s informačním centrem, sportovním centrem a podnikatelským inkubátorem.

Rozsáhlé plochy typu brownfields tvoří bývalé naddimenzované zemědělské areály (Osoblaha, Město Albrechtice, Slezské Rudoltice, Slezské Pavlovice, Krnov, Janov, Dívčí Hrad, Třemešná ve Slezsku). Tyto objekty jsou důkazem následků privatizace státních statků a postupného rušení živočišné výroby. Specifickým problémem je vysoké množství památek, které jsou ve velmi špatném technickém stavu (např. zámky ve Slezských Rudolticích, Slezských Pavlovicích, v Dívčím Hradě, Jindřichově nebo v Branticích). Tyto objekty byly dlouhá léta v majetku státu, který do nich neinvestoval. Postupně pak byly objekty převedeny na obce či soukromé právnické osoby a fyzické osoby. Tito noví majitelé se o tyto památky pak snaží postarat lépe, než stát. Velkou překážkou jsou ale finanční prostředky a požadavky orgánů státní památkové péče.

Velkou překážkou pro využívání brownfieldů pro nové podnikatelské aktivity či rozvoj obcí v podobě nové sídelní zeleně, jsou majetkoprávní vztahy. Nejednou nalezneme rozlehlý brownfield, kdy budova je v soukromých rukou, a bylo by možné její odkoupení, přilehlé pozemky jsou pak ale v majetku státu. S tímto státním majetkem pak hospodaří nejčastěji Státní pozemkový úřad České republiky řídicí se vlastním zákonem. V mnoha případech je pak prodej pozemků kolem budov, pokud je vůbec zákonem umožněn, otázkou několika let, nezřídka i 8 a více let.

Neznámou ale zůstává počet brownfieldů na území obcí MAS Rozvoj Krnovska. Při pohledu do dvou a více databází brownfieldů, ať už na úrovni kraje či státu, existuje vždy jiný seznam brownfieldů. Takže zatímco vlastním šetřením s ohledem na národní a krajskou databázi (viz. tabulka č. 33) bylo identifikováno celkem 22 souborů brownfieldů, v databázi společnosti Moravské Investice a Development, a.s. najdeme brownfieldů na Krnovsku pouze 14. Určitě to není chyba, protože definice

brownfieldů se může pro každou databází měnit. Zůstává ale otázkou, zda by se MAS Rozvoj Krnovska neměla zaměřit na důkladné zmapování brownfieldů na území „svých“ obcí a zamyslet se nad tím, zda podporovat jejich rekultivaci a uvedení v nový život.

Tabulka č. 33: Brownfields na území MAS Rozvoj Krnovska

Název lokality	Původní využití	Rozloha	Obec
Areál Karnola	Textilní průmysl	8,56	Krnov
Vojenský areál	Armáda	7	Osoblaha
Budova bývalé mateřské školy	Občanská vybavenost	0,5	Osoblaha
Zámek Jindřichov	Občanská vybavenost	5,1	Jindřichov
Areál chovu prasat	Zemědělství	4,46	Město Albrechtice
Areál zemědělské výroby	Zemědělství	3,65	Město Albrechtice
Bývalá bramborárna	Potravinářský průmysl	3,25	Město Albrechtice
Areál statků - vepřín	Zemědělství	2,8	Slezské Rudoltice
Bývalé JZD	Zemědělství	2,15	Slezské Pavlovice
Areál skladů a služeb	Ostatní	2	Krnov
Areál zemědělské výroby	Zemědělství	1,92	Krnov
Starý kravín	Zemědělství	0,9	Janov
Porodna prasnic	Zemědělství	0,5	Dívčí Hrad
Velkokapacitní seník	Zemědělství	0,35	Dívčí Hrad
Areál bývalého ředitelství statků	Zemědělství	0,27	Osoblaha
Mateřská škola	Občanská vybavenost, mateřská škola	0,26	Hynčice
Základní škola a družina	Občanská vybavenost, základní škola	0,236	Jindřichov
Zámeček	Ostatní	0,22	Slezské Pavlovice
Areál živočišné výroby	Zemědělství	0,14	Třemešná ve Slezsku
Obecní úřad	Občanská vybavenost	0,03	Jindřichov
Základní škola	Občanská vybavenost, základní škola	0,04	Liptaň

Zdroj: Národní databáze brownfieldů, březen 2013; Databáze brownfields Moravskoslezského kraje, 2020; RIS, duben 2013, vlastní šetření

13. Cestovní ruch

Oblast MAS Rozvoj Krnovska přináší k turistickému regionu Severní Morava a Slezsko, který disponuje do značné míry dosud nerozvinutým potenciálem v oblasti cestovního ruchu. Území MAS Rozvoj Krnovska nabízí určité množství turisticky atraktivních lokalit, a zároveň disponuje pouze velice omezeným potenciálem k vytvoření turisticky atraktivní oblasti v nadregionálním měřítku. Přírozenou výhodou představuje různorodá atraktivní krajina, která je ideální pro aktivní formy dovolené. Výborné podmínky pro turistiku s množstvím značených tras nabízí podhůří Jeseníků, zasahující do katastrů obcí Heřmanovice, Holčovice, Petrovice, Janov, Jindřichov, Krasov. Z hlediska cestovního ruchu je oblast vhodná pro krátkodobé rekreační pobyty, pěší turistiku, cykloturistiku, agroturistiku, hipoturistiku, sjezdové a běžecké lyžování. Turistických cílů a služeb, které by udržely návštěvníky v oblasti na delší dobu, není mnoho, proto je nezbytné vytvářet další.

Většina oblasti se pohybuje v bludném kruhu, kdy nedostatek financí zabraňuje plně rozvinout turistickou atraktivitu lokality, vybudovat infrastrukturu a investovat do marketingu. Teritoriální rozmístění ubytovacích a stravovacích zařízení je nerovnoměrné a jejich kapacita je omezená (počet ubytovacích zařízení je zobrazen v Tabulce č. 34). Dle údajů z Českého statistického úřadu existuje v území 27 ubytovacích zařízení z toho nejvíce 14 penzionů. Vzhledem ke každoročně zvyšující se poptávce a zájmu o region, počet služeb a zařízení se jeví nedostatečně hlavně v odlehlejších, ale atraktivních oblastech. Region vykazuje postupnou diferenciaci a zvyšování kvality v oblasti poskytování ubytovacích a stravovacích služeb.

Tabulka č. 34: Ubytovací zařízení na území MAS Rozvoj Krnovska

Název	Adresa	Typ	Počet míst	Počet míst stany, karavany
HOTEL STEIGER	Krnov, Pod Bezručovým vrchem, Sv. Ducha 68	Hotel ****	11 až 50	žádné
HOTEL PEPA	Krnov, Pod Bezručovým vrchem, Zámecké náměstí 17	Hotel ****	11 až 50	žádné
HOTEL CIVLÍN	Krnov, Pod Cvilínem, Výletní 674	Hotel ****	11 až 50	žádné
HOTEL ZLATÁ OPAVICE	Holčovice, Komora 37	Hotel ***	11 až 50	žádné
HOTEL MĚSTO ALBRECHTICE	Město Albrechtice, Město Albrechtice, Míru 14	Hotel **	11 až 50	žádné
PENZION KOMORNÍČEK	Holčovice, Komora 66	Penzion	11 až 50	žádné
PENZION ELIŠKA	Holčovice, Komora 68	Penzion	10 a méně	žádné
PENZION RAJF	Krnov, Pod Bezručovým vrchem, Albrechtická 851	Penzion	10 a méně	žádné
PENZION ESO	Krnov, Pod Bezručovým vrchem, Bezručova 2314	Penzion	11 až 50	žádné
PENZION LARISCHOVA VILA	Krnov, Pod Bezručovým vrchem, Dělnická 124	Penzion	11 až 50	žádné
PENZION JEŽNÍK	Krnov, Pod Bezručovým vrchem, Ježník 1874	Penzion	10 a méně	žádné
PENZION HERMES	Krnov, Pod Bezručovým vrchem, Ježník 2428	Penzion	11 až 50	žádné
VILLA CAFE	Krnov, Pod Bezručovým vrchem, Zacpalova 964	Penzion	10 a méně	žádné

PENSION KOLIBA	Krnov, Pod Cvilínem, M. Švabinského 711	Penzion	11 až 50	žádné
PENZION ŠELENBURK	Krnov, Pod Cvilínem, V Zálesí 658	Penzion	11 až 50	žádné
PENZION MARIE	Město Albrechtice, Město Albrechtice, Dělnická 420	Penzion	10 a méně	žádné
PENZION KARLŮV DVŮR	Petrovice, Petrovice 196	Penzion	10 a méně	žádné
PENSION HÁJENKA	Petrovice, Petrovice 65	Penzion	10 a méně	žádné
PENZION EDELŠTEJN	Petrovice 179	Penzion	11 až 50	žádné
PENZION S RESTAURACÍ KELT	Zátor, Loučky 57	Penzion	10 a méně	žádné
TURISTICKÝ KEMP OSOBLAHA	Osoblaha, Osoblaha	Kemp	11 až 50	11 až 50
TURISTICKÁ UBYTOVNA HEŘMANOVICE	Heřmanovice, Heřmanovice 135	Turistická ubytovna	11 až 50	žádné
REKREAČNÍ STŘEDISKO ZDRAVÝ VZDUCH	Holčovice, Spálené 230	Turistická ubytovna	11 až 50	žádné
UBYTOVNA CELNICE	Osoblaha, Osoblaha, Polská 170	Turistická ubytovna	11 až 50	žádné
DOMOV MLÁDEŽE SOŠ A SPGŠ	Krnov, Pod Cvilínem, nám. Míru 1	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	11 až 50	žádné
DOMOV MLÁDEŽE	Město Albrechtice, Město Albrechtice, Nemocniční 117	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	11 až 50	žádné
ŠKOLNÍ TURISTICKÁ UBYTOVNA	Osoblaha, Osoblaha, Pavlovická 46	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	11 až 50	žádné
RODINNÝ DŮM WALDHOF	Úvalno, Úvalno 281	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	10 a méně	žádné
TURISTICKÝ KEMP BOHUŠOV	Bohušov	Kemp	11 až 50	žádné
PENZION POD DUBY	Bohušov 115	Penzion	11 až 50	11 až 50
ZÁMECKÉ APARTMÁNY	Slezské Rudoltice 1	Apartmán	10 a méně	žádné

Zdroj: ČSÚ 31. 9. 2020 a vlastní zdroje

Vzhledem k charakteru území se jeví jako nejvhodnější perspektivy rozvoje v oblasti cestovního ruchu zejména pěší turistika, cykloturistika a agroturistika. Pěší turistiku je možné provozovat na celém území MAS Rozvoj Krnovska, které je protkáno sítí značených turistických tras, a v oblasti Osoblažska naučnými stezkami. Některé trasy procházejí turisticky atraktivními místy, jako jsou například přírodní rezervace Krasovský kotel nebo přírodní zajímavost Liptaňský bludný balvan. Jiná trasa vede na zříceninu hradu Fulštejn. Výrazné rozšíření sítě značených cyklotras v posledních letech zvyšuje atraktivitu oblasti. Oblastí vede jedna z dálkových cyklistických tras – Slezská magistrála, na jejíž trase podél řeky Opavice se nachází Zámek Linhartovy, který je přístupný široké veřejnosti. V regionu se nachází několik zámků uzavřených veřejnosti v převážně neuspokojivém technickém stavu (např. Slezské Pavlovice, Brantice, Dívčí Hrad, Jindřichov), což degraduje jejich potenciál možného turistického cíle pouze na návštěvu exteriérů. Naopak nově zpřístupněny jsou zámky v obcích Slezské Rudoltice a Hošťálkovy.

Trasa Slezské magistrály rovněž prochází obcí Heřmanovice, kde se nachází památková rezervace lidové architektury. Lokální cyklotrasy, které vedou regionem i do přilehlých oblastí jsou napojeny na hlavní cyklistický koridor. Příležitostí je rozvoj služeb navázaných na cykloturistiku. V regionu se nachází také několik rozhleden, které zvyšují atraktivitu pěší turistiky i cykloturistiky, k nejstarším patří rozhledna Hanse Kudlicha v Úvalnu, naopak k nejmladším patří ojedinělá konstrukce rozhledny na Hraničním vrchu nedaleko Města Albrechtice a rozhledna u Holčovic, nejnavštěvovanější rozhlednou je rozhledna na Cvilíně v Krnově, kde se nachází i jiná, dřevěná rozhledna na Ježníku. Oblast má výrazné předpoklady pro rozvoj agroturistiky, vedle již poměrně etablované hipoturistiky. V současnosti se agroturistika rozvíjí ve Slezských Pavlovicích. Hipoturistice se věnují například v Branticích, Hynčicích u Města Albrechtice, Jindřichově, Osoblaze nebo Láryšově. Limitujícím faktorem v rozvoji těchto služeb a aktivit je sezónnost.

Sezonní záležitostí je lyžování. Vzhledem k charakteru krajiny se nacházejí v oblasti obcí Holčovice a Hošťálkovy areály vhodné pro rekreační lyžování s délkami sjezdovek 300–530 m a převýšením 70–130 m. Novinkou je možnost využití areálu v Hošťálkovech také v letní sezoně pro extrémní cyklistiku. Běžecké lyžování je možné provozovat ve volné krajině nebo na neupravených pěších turistických trasách. Obdobný sezonní charakter mají koupaliště a vodní plochy vhodné pro koupání v Osoblaze, Bohušově, Městě Albrechticích, Krnově a Úvalně, v jejichž zázemí se nachází areály pro individuální a kolektivní sporty.

Nejrozšířenější kulturní památky v oblasti jsou objekty sakrální architektury jako například Kostel Nejsvětější Trojice v Zátoru, v jehož těsné blízkosti se nachází pramen známý jako Zátorská kyselka, nebo Poutní kostel Panny Marie Sedmibolestné na Cvilíně u Krnova. K unikátním kulturním památkám v rámci ČR patří starý židovský hřbitov v Osoblaze. Mezi ojedinělé spadá rovněž v rámci ČR úzkokolejná dráha na trase Třemešná – Liptaň – Dívčí Hrad – Horní Povelice – Amalín – Slezské Rudoltice – Koberno – Bohušov – Osoblaha jakožto technická památka, která stále slouží původnímu účelu. Mezi další turisticky významné kulturní památky patří zejména rozhledna Cvilín u Krnova, kostel v Pelhřimovech, a další (viz. tabulka č. 35)

Z hlediska zvýšení atraktivity regionu pro návštěvníky a prodloužení doby jejich pobytu v regionu je nezbytná programová spolupráce a koordinace soukromého a veřejného sektoru, dále posílit koordinaci mezi složkami veřejného sektoru, a také posílit řízení a cílení marketingu MAS Rozvoj Krnovska, který je v současnosti nedostatečně agregovaný. Příležitost představuje specializace na konkrétní cílové skupiny návštěvníků a tvorba tzv. balíčků zážitků. Možností rozvoje je také rozšíření poskytovaných služeb specifickým skupinám návštěvníků (např. pro tělesně a mentálně postižené, seniory apod.). Velmi významnou příležitostí k rozvoji CR je stále nedostatečné propojení nabídky a spolupráce se subjekty a obcemi v polském příhraničí. Jedná se o nedostatečný marketing a propagaci společných zájmů. Toto tvrzení se opírá o výstupy projektu Slezsko bez hranic, který byl realizován ve spolupráci obcí Krnovska a polských měst Prudnik a Glubczyce (www.sileziatourism.com)

Silnou stránkou regionu je mimořádně vysoké množství historických a architektonických památek. Podstatná část z nich je bohužel ve velmi špatném technickém stavu. Mnoha cenným stavbám chybí prostředky i na základní údržbu, problémem bývají nevyjasněné majetkoprávní vztahy. Veřejnosti uzavřeny zůstávají např. mimořádně zajímavé zámky v Jindřichově a Dívčím Hradě. Záchrana se daří u renesančního zámku Linhartovy, postupně proběhla rekonstrukce a je otevřen veřejnosti. Velký potenciál s sebou nese částečně zpřístupněný barokně-klasicistní zámek v Slezských Rudolticích a v obci Hošťálkovy. Obec Petrovice je vyhlášena vesnickou památkovou zónou s částečně zachovalou původní zástavbou.

Překážkou dalšího rozvoje cestovního ruchu je omezená kapacita místních ubytovacích zařízení (rozsáhlejší nabídkou disponuje město Krnov) a mnohdy i kvalita poskytovaných služeb. Řídce osídlená pestrá krajina Krnovska nabízí výborné podmínky pro myslivost a honitby, ale taky pro agroturistiku a hipoturistiku. Příkladem úspěšného soukromého projektu může být Minifarma v Osoblaze, Jindřichovský dvůr v Jindřichově, Farma Bovine v Heřmanovicích, Bylinkový ranč

Majoránek v Liptani - Horních Povelicích, Okrasná zahrada Osoblaha, Farma pod Hradem v Dívčím Hradě, farma Šťastné kozy v Úvalně, farma BELLAMA v Holčovicích, zahradnictví Flora Úvalno a další.

Mezi tradiční kulturní akce nadregionálního významu patří Krnovské hudební slavnosti, Přehlídka mladého tance, Mezinárodní výtvarný plenér, Řecké dny v Krnově, hudební festivaly v Holčovicích, Osoblaze a v Dívčím Hradě, Gastrofestival v Osoblaze, Martinské hody v Bohušově, Rusínská pouť. Obec Heřmanovice (jako jediná zasahující do území CHKO) byla díky dochované lidové architektuře zařazena mezi Vesnické památkové rezervace. Je výchozím bodem pro výlety do centrální části Jeseníků i za hornickými památkami Zlatohorského revíru. Nemalý význam mají také menší lokální akce v regionu. Cestovní ruch pro Krnovsko představuje šanci, jak oživit skomírající místní hospodářství a přinést pracovní místa do oblastí s mimořádně vysokou nezaměstnaností. Je nutné podporovat veškeré aktivity, které sníží sezónnost zařízení CR a poskytovaných služeb.

Tabulka č. 35: Turistické atraktivity v jednotlivých obcích MAS Rozvoj Krnovska

Název obce	Turistické atraktivity
Krnov	Potní vrch Cvilín; Krnovská synagoga; kostel sv. Benedikta; přehlídka 70mm filmu; Krnovské hudební slavnosti; Petrův rybník;
Brantice	zámek Brantice se zámeckým parkem; farní kostel Nanebevzetí Panny Marie; socha Herkula v zámeckém parku
Býkov – Láryšov	kaplička v Láryšově; hasičská zbrojnice v Láryšově; Kostel Panny Marie Karmelské (kulturní památka z roku 1727)
Čaková	dřevěná zvonice z 18. století; památný strom dub letní (stáří 412 let);
Hošťálkovy	muzeum praček ve Vraclávku; zámek Hošťálkovy
Krasov	kostel sv. Kateřiny, památník obětím 1 sv. války od Josefa Obetha
Lichnov	pramen Kyselky Lichnov; kostel sv. Antonína Paduánského; bowling a herna laser game
Úvalno	rozhledna Hanse Kudlicha; biotop - plovárna NA VÝSLUNÍ; rychta a zrcadlový labyrint;
Zátor	kostel Nejsvětější Trojice; Zátorská kyselka; Evangelická kaplička
Město Albrechtice	zámek Linhartovy; městský turistický okruh; rozhledna Hraniční vrch; pohádková stezka
Heřmanovice	zřícenina hradu Quinburg; areál Drakov; farní kostel sv. Ondřeje; bývalé šoltyství
Holčovice	festival Holčovice; kostel Neuposkvrněného Početí Panny Marie
Janov	tisíciletá lípa; muzeum
Jindřichov	zámek Jindřichov s přilehlým zámeckým parkem; sousoší Panny Marie; kostel sv. Mikuláše, Malé jindřichovské muzeum
Liptaň	novogotický kostel Nanebevzetí Panny Marie; kaple v částech Liptaň, Bučávka, Horní Povelice; pavlačový dům č. p. 140 z roku 1730
Petrovice	kostel sv. Petra a Pavla; původní historická zástavba (4 objekty), Včelí stezka
Třemešná	Osoblažská úzkorozchodná dráha; sbírka cizokrajných kaktusů; tematická stezka dřevěných soch;
Vysoká	kostel Navštívení Panny Marie v Pitárně; kostel sv. Urbana ve Vysoké
Osoblaha	památník osvobození z roku 1975; litinová empírová kašna z konce 19. století; Kaple sv. Linharta v zaniklé obci Studnice
Bohušov	kostel sv. Martina, zřícenina hradu Fulštejn, socha Panny Marie, hrobka Gebauerů

Dívčí Hrad	památník obětem 1. světové války od Josefa Obetha; zámek Dívčí Hrad; socha sv. Jana Nepomuckého; národní přírodní rezerva Oblík; kaplička sv. Huberta a Panny Marie; rybník Dívčí Hrad; rybník Pitárno; vrch Dubovec s místem pasivního odpočinku
Hlinka	kostel sv. Valentina; pomník padlých v 1. světové válce
Rusín	kostel sv. Michaela v Hrozové; Madona z Hrozové; kaple v Rusíně
Slezské Pavlovice	chráněná krajinná oblast Džungle s Malým Pavlovickým rybníkem; socha sv. Jana Nepomuckého; kostel sv. Ondřeje
Slezské Rudoltice	zámek Slezské Rudoltice se zámeckým parkem; kostel sv. Kateřiny; opravené nádraží Slezské Rudoltice, kostel sv. Jiří v Pelhřimovech

Zdroj: sdělení obcí a vlastní šetření

14. Seznam tabulek, obrázků a grafů

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v obcích MAS Rozvoj Krnovska k lednu 2020

Tabulka č. 2: Stav obyvatel MAS Rozvoj Krnovska k 31.12.2019

Tabulka č. 3: Vzdělanostní struktura dle obcí MAS Rozvoj Krnovska k 26.3.2011

Tabulka č. 4: Obyvatelstvo 15+ podle nejvyššího ukončeného vzdělání v %

Tabulka č. 5: Přehled počtu exekucí v obcích MAS Rozvoj Krnovska

Tabulka č. 6: Silnice I. a II. třídy na území MAS Rozvoj Krnovska

Tabulka č. 7: Pravidelné příměstské autobusové linky na území MAS Rozvoj Krnovska

Tabulka č. 8: Cyklotrasy a cyklostezky na území MAS Rozvoj Krnovska¹³

Tabulka č. 9: Správci inženýrských sítí

Tabulka č. 10: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území MAS Rozvoj Krnovska za období 2008-2019

Tabulka č. 11: Ekonomické subjekty MAS Rozvoj Krnovska dle převažující činnosti

Tabulka č. 12: Počet mateřských škol na území MAS Rozvoj Krnovska

Tabulka č. 13: Kapacity mateřských škol na území MAS Rozvoj Krnovska ve školních letech 2016/2017-2018/2019

Tabulka č. 14: Kapacity a výkony základních škol na území MAS Rozvoj Krnovska ve školních letech 2016/2017-2018/2019

Tabulka č. 15: Vzdálenosti do nejbližších spádových MŠ

Tabulka č. 16: Vzdálenosti do nejbližších spádových ZŠ

Tabulka č. 17: Přehled středních škol na území MAS Rozvoj Krnovska

Tabulka č. 18: Přehled školských zařízení v jednotlivých obcích MAS Rozvoj Krnovska (k 31. 12. 2019)

Tabulka č. 19: Zdravotnická zařízení v obcích¹⁴ Rozvoj Krnovska

Tabulka č. 20: Druhy sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Tabulka č. 21: Přehled sociálních služeb poskytovaných v obcích MAS Rozvoj Krnovska

Tabulka č. 22: Kulturní, sportovní a společenská vybavenost v obcích MAS Rozvoj Krnovska

Tabulka č. 23: Jednotky požární ochrany (JPO) v obcích MAS Rozvoj Krnovska (v roce 2019)

Tabulka č. 24: Bytová výstavba 2007–2018

Tabulka č. 25: Obydlené byty a domy na území MAS Rozvoj Krnovska (v letech 2001–2011)

Tabulka č. 26: Přírodní památky

¹³ Mimo značených cyklostezek a cyklotras je území Krnovska protkáno řadou turistických cyklostezek či cyklotras sloužících k poznání přírodních a turistických památek území – např. Osoblažské hrady a zámky, Přes tři rozhledny a vodní nádrž atd. Velmi dobře zpracované na: <http://krnov.cyklistikakrnov.com>

¹⁴ Zdroj: Městské a obecní statistiky, údaje k 31. 12. 2013.

Tabulka č. 27: Přírodní rezervace

Tabulka č. 28: Evropsky významné lokality Soustavy NATURA 2000

Tabulka č. 29: Památné stromy

Tabulka č. 30: Výměra vodní plochy (ha a %) v obcích MAS Rozvoj Krnovska (k 31. prosinci 2018)

Tabulka č. 31: Výměra zemědělské půdy (ha a %) v obcích MAS Rozvoj Krnovska (k 31. prosinci 2018)

Tabulka č. 32: Lesní pozemky (ha a % k 31. prosinci 2018)

Tabulka č. 33: Brownfields na území MAS Rozvoj Krnovska

Tabulka č. 34: Ubytovací zařízení na území MAS Rozvoj Krnovska

Tabulka č. 35: Turistické atraktivity v jednotlivých obcích MAS Rozvoj Krnovska

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Silnice třetí třídy na Osoblažsku – označeny žlutě

Obrázek č. 2: Silnice třetí třídy směr Město Albrechtice, Čaková, Lichnov, Úvalno-označené žlutě

Obrázek č. 3: Mapa – Základní demografické informace v kontextu sociálního vyloučení

Obrázek č. 4: Chráněná území na území MAS Rozvoj Krnovska

Seznam grafů

Graf č. 1: vývoj počtu obyvatel na území MAS Rozvoj Krnovska

Graf č. 2: Vývoj průměrného věku na území MAS Rozvoj Krnovska

Graf č. 3: Míra obecné nezaměstnanosti v roce 2009

Graf č. 4: Míra obecné nezaměstnanosti v roce 2014

Graf č. 5: Míra obecné nezaměstnanosti v roce 2019

Graf č. 6: Zadluženost obyvatelstva na území MAS Rozvoj Krnovska

Graf č. 7: Celková produkce odpadů na území MAS Rozvoj Krnovska

Graf č. 8: Vývoj šesti skupin odpadů s největším množstevním zastoupením

Graf č. 9: Počet ekonomických subjektů dle právní formy rok 2018

Graf č. 10: Počet ekonomických subjektů dle právní formy rok 2019

Graf č. 11: Vývoj počtu trestných činů v jednotlivých letech na území MAS Rozvoj Krnovska

Graf č. 12: Typy a intenzita nejvíce zastoupených trestných činů v jednotlivých letech v obvodním oddělení PČR Město Albrechtice

Graf č. 13: Typy a intenzita nejvíce zastoupených trestných činů v jednotlivých letech v obvodním oddělení PČR Krnov

15. Použité zkratky a zdroje

Použité zkratky

MAS: místní akční skupina

MŠ: mateřská škola

ZŠ: základní škola

ZUŠ: základní umělecká škola

IROP: Integrovaný regionální operační program

OPZ: Operační program Zaměstnanost

ČSÚ: Český statistický úřad

NNO: nestátní nezisková organizace

ČOV: čistička odpadních vod

JPO: jednotka požární ochrany

IZS: integrovaný záchranný sbor

MSP: malé a střední podniky

KODUS: komunitní dům pro seniory

RUD: rozpočtové určení daní

Zdroje

<https://www.czso.cz/>

<https://www.czso.cz/csu/sldb/domov>

<http://mapaexekuci.cz/>

<https://www.msk.cz/>

<http://krnovsko.unas.cz/>

<https://www.kodis.cz/cz/dopravni-infocentra/jizdni-rady/linky/34/primestske-autobusy.html>

<http://krnov.cyklistikakrnov.com/>

<https://www.krnov.info/>

www.esfcr.cz

www.mapakriminality.cz

<http://www.izs-br.cz/jednotky>

webové stránky obcí, Mikroregionu Krnovsko a Mikroregionu - Sdružení obcí Osoblažska

informace předané kanceláří MAS Rozvoj Krnovska

vlastní šetření